

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 43 — IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 28. Oktober 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Od Dachsteina do onstran Save!

Ustanovljen je Volkssturm Steiermark — Po pozivu Gauleiterja bodo Štajerci branili svojo domovino do zadnjega izdihljaja — Führerju in očetnjam zaprisežena zvestoba do groba

Na podlagi Führer-jevega poziva Volkssturm-a nemškega naroda pod orožje, je Gauleiter Dr. Uiberreither sklical velenjeborovanje vseh Ortsgrupp mesta Graz, katerega so se udeležili vsi moški od 16 do 60. leta ter tudi veliko številno deklet in žena. Na Freiheitsplatz-u, kjer so se postavile ljudske množice, je Gauleiter sprejel poročilo, nakar je godba odzvenela slavnostno melodijo »Volk ans Gewehr« (Narod k puškam). Sledilo je čitanje Führer-jevega dekreta o pozivu Volkssturm-a, nakar je spregovoril Gauleiter.

Gauleiter je otvoril svoja izvajanja s kratkim prikazom položaja. Njegovo poročilo je bilo trezno, kakor je resen trenutek, ki zahteva, da smo si na jasnem, kaj hoče Nemčija v tej vojni, ki ji je bila vsiljena pred petimi leti. To vojno so nam sovražniki vsilili, ker niso želeli, da je Nemčija zahtevala vse pravice, ki pripadajo velikim kulturnim narodom, to je, da bi si zagradila Reich, kjer bi bilo prostora za vse Nemce. Adolf Hitler je ustanovil Veliko Nemčijo in hotel je vsem Nemcem zagotoviti v tem Reich-u blagostanje na podlagi nacionalsocialističnega reda. »To je treba danes«, tako je zaklical Gauleiter, »še enkrat jasno ugotoviti. Mi hočemo v tem Reich-u živeti, kakor bomo mi, nemško ljudstvo, določali. Nam še ni nikdar padlo v glavo, da bi drugim kulturnim narodom iste krvi ovirali njihovo voljo po združevanju in oblikovanju države. Nemčija ni nikdar hotela drugim kulturnim narodom predpisovati, kako imajo urediti njihov režim in kako morajo vzgajati svoje otroke. Le Nemčija si naj pusti vzeti to primitivno pravico? Kaznovati nas hočejo kakor kakšno kolonialno ljudstvo ter se v to svrhu vojskujejo proti nam, ker se hoče naš narod veseliti svojega življenja na svoj način. Tega nesramnega poseganja v naše pradedne pravice mora biti s to vojno konec za vselej!«

Gauleiter je nato omenil prozorne vzroke, ki so jih naši sovražniki navajali ob izbruhu vojne kot povod za vojno: Pravili so takrat, da morajo braniti Poljsko pred nami, narod, ki so ga nato že davno hladnokrvno izročili in žrtvovali boljševškemu molohu. Ko je ob izbruhu vojne naša slavna oborožena sila korakala od zmaqe do zmaqe, je prikorakala skoraj vsa Evropa v naš tabor. Ko so pa prišli odboji, nas je zapustil en zaveznik za drugim, tako, da stojimo danes osamljeni in navezani sami na sebe, kakor smo bili v začetku te vojne. Na zadnje nas je hotel kroček izdajalskih zločincev na bojzljiv način oropati še najdražjega, življenja našega Führer-ja.

Trezno in jasno je Gauleiter nadalje ugotovil: »Položaj je absolutno resen. Sovražnik stoji na mejah Reich-a, ki jih je tu in tam že prekorajčil za malenkost. Zdaj se mu časa primerno, da kriči o zmaqi in odlaqa krinko raz svoje hinavske spake. Ogorčenost se je izražala med poslušalci, ko je Gauleiter omenil nesramne besede Montgomery-ja, ki je dejal svojim četam: »In sedaj naprej v Nemčijo! Obilo lovske sreče v Nemčiji!« Sovjeti obljubujejo svojim vojakom nemške žene in dekleta kot plačilo za zmaqo, v Eupen-u so uredili koncentracijsko taborišče za nemške otroke, moštvo nemške oborožene sile pa hočejo zavleči kot delavske sužnje v Sibirijo, medtem ko je angleško delavstvo sklenilo, da je Nemčija odgovorna za vsa vojna doqajanja, za kar jo je kaznovati. Da je vzeti vse te grožnje resno, dokazuje usoda v zasedenem področju: Glad, revščina, hlapčevstvo in prostitucija so posledice »osvoboditve« po sovražnikih. Vse to

bi se pa v Nemčiji še veliko bolj izživelo. Ker so nam te stvari znane, je dozorel v nas jeklenotrd sklep, da ne sme pasti Nemčija nikdar v oblast sovražnikov, pa naj stane to kar koli.«

Zločinec Roosevelt se je nahajal v veliki zmoti, ko je izgovoril drzno besedo, da je nekaj bistvene nekega nemških generalov kapitulirati tedaj, če se pojavi sovražnik na mejah Reich-a. Maloštevilni generali, ki bi bili zmožni take sramote, so končali na višlicah. Drugi slavni vojskovodje te vojne se bodo pa borili še bolj fanatično, čim se sovražnik bliža mejam Reich-a. »Tokrate«, tako je nadaljeval Gauleiter med naraščajočim razburjenjem zborovalcev, ne stojijo na čelu Reich-a strahopetci, kakor v prvi svetovni vojni! Vihar pritrjevanja je odmeval po trgu, ko je govornik omenil, kako je pred 26 leti žid Eisler na istem trgu objavil polom, na trgu, kjer se danes poziva Volkssturm!

Gauleiter je nato podal ponosno poročilo o dosedanjih storitvah totalne vojne vpostave. Ze sedaj je kljub formiranju mnogoštevilnih novih divizij odšlo na tisoče in tisoče novih delovnih sil v oboroževalno industrijo, produkcija se pa stalno dviga. Na Führer-jevo povelje smo začeli z gradnjo obmejnih utrd, ki nas naj zaščitijo pred iznenadenjem. Na podlagi številke je Gauleiter nanizal vse, kar se je doslej storilo na tem področju, kjer delajo skupno Hofrati, delavci, pastirji in Obersti izven službe v pravi nacional-

socialistični skupnosti. Nikdo se ne sme in nikdo se ne bo umaknil delu, ki služi zaščiti domovine. Gau Steiermark se v tem pogledu ne bo pustil posekati po nobenem drugem Gau-u.

Višek prireditve so predstavljale besede Gauleiter-ja, s katerimi je odredil in pozval Volkssturm Gau-a Steiermark zaključno Spodnje Štajerske. Z dvignjenim glasom je klical večtisočglavi množici: »Jaz prevzamem s tem vodstvo nad desettisoči, ki bodo nastopili vse od Dachstein-a pa do onstran Save ter v slučaju potrebe branili svojo domovino pred vsakim sovražnikom. Prisegam za sebe in vse Volkssturm Führer-ju in domovini zvestobo do smrti!«

Nežna melodija znane štajerske pesmi »Hoch vom Dachstein an« je potrdila Gauleiter-jevo prisego, nakar je nadaljeval: »Naša lepa dežela od Dachstein-a do Save, naši gozdovi, naše gore, naša vinogradi bogata Spodnja Štajerska, vse to ne sme postati plen naših sovražnikov! Prisegam tukaj, da se pustim z mojimi možmi preje pokopati pod razvalinami, predno bi mi kapitulirali! Moltke-jeve besede: Tu ne gremo nazaj, ker gre za Prusijo! veljajo tudi za nas. Tudi pri nas ne bo šel nikdo nazaj. Mi bomo branili in držali, tu gre za štajersko pokrajino Velike Nemčije!«

Prirega zvestobe do smrti v tem boju za domovino je bila odločilna in največja na tem zborovanju ter izgovorjena iz src vseh navzočih mož Volkssturm-a. Po teh besedah je sledil letalski

Gründlich erledigt.

Bei den Kämpfen im lothringischen Raum, griff eine deutsche Panzerabteilung 60 US-amerikanische Sherman-Panzer an 15 davon blieben vernichtet auf der Strecke, die übrigen ergriffen die Flucht. Dies ist einer der feindlichen Kampfwagen, der von unseren Panzern gründlich fertiggemacht wurde.

PK-Kriegsber. Speck (Sch).

Brezuspešni poskusi prodora v Holandiji

Položaj na zapadni fronti — Potek operacij v preteklem tednu

Po poročilu, ki je bilo izdano pretekli četrtek, so nemške čete vzhodno od Helmonda razbile sovražne poskuse prodora, ki jih je sovražnik podprl z najjačjo vpostavo artilerije in letalstva. Jugovzhodno od Würselen je bilo iztrganih Amerikancem več mimogrede izgubljenih bunkarskih postojank. Na periferiji mesta Aachen so se vršili boji ob hiše proti sovražniku, ki je napadal s treh strani. V te boje je nemško letalstvo posegalo z opazovanjem dobrim učinkom. Postojanski boji so se odigrali v gozdu pri Roetgen. Pri Bruyeresu so se odigrali večdnevni teški boji, dočim so pri Remiremontu nemške čete vrgle sovražnika iz njegovih postojank. — Nadaljeval se je povračilni ogenj na London. — Medtem so se stopnjevali glede srčnosti napadi 5. ameriške armade v srednji Italiji. Pri Ceseni se je vzdrževal močan angleški pritisk. V ozadju fronte so Nemci razbili več tolovajskih skupin ter zaplenili mnogo orožja, municije itd. — Mesto Bonn je bilo težko prizadeto po terorinem napadu. Drugi teroristi napadi so veljali mestoma Kassel in Köln. Ponoči so posamična angleška letala bombardirala Hannover in Mannheim.

Pretekli petek so naše čete odbile v krvavih bojih kanadske napade pri Breskensu in pri Süd-Beverlandu. Sovražni poskus zožitve našega mostišča zapadno od reke Maas se je izjalovil. Medtem se je nadaljevala materialna bitka za Aachen. Hrabra posadka je prizadejala Amerikancem v srditih pouličnih bojih težke izgube. Pri Bruyeresu so se zrušili sovražni bataljoni v našem ognju ali pa so bili zavrženi v protinapadih. — Nadaljeval se je povračilni ogenj V-1 na London. — V srednji Italiji so nemške čete 19. t. m. preprečile vse sovražne poskuse prodora višinskih postojank južno od Bologne. Pri tem so se boji razširili tudi na odsek Vergato. Medtem so Angliji na široki fronti nadaljevali svoje brezuspešne napade v jadranskem odseku. — Ameriški bombniški odredi so po dnevu bombardirali Mainz, Mannheim, Ludwigshafen, Karlsruhe in Wiesbaden. Ponoči so izvršili terorne napade na Stuttgart in Nürnberg. Zbitih je bilo 27 anglo-ameriških letal, med njimi 16 štirimotornih bombnikov.

Iz sobotnega poročila izhaja, da so se zrušili sovražni napadi na mostišče Breskens ter vzhodno od Helmonda v ognju našega obrambnega orožja. Pri Anversu so pričeli Kanadčani z napadom na široki fronti. Po malenkostnih začetnih uspehih so bili zaustavljeni. V bitki za Aachen so nemške čete po 19 dnevnih krvavih borbi razbili tudi 20. t. m. vse napade, naperjene proti severni periferiji mesta. Za posamezne skupine hiš so se vršili srditi boji moza do moza. Izjalovljene napade sovražnika so beležili v področju Luxemburga ter pri Bruyeresu in pri Cornimontu. — Povračilni ogenj nad Londonom. — Težišče bojev v srednji Italiji dne 20. t. m. je bilo pri Vergatu, kjer so bili odbiti vsi sovražni napadi. — Ameriški bombniki so napadli Regensburg ter nasebine v južni Nemčiji. Zbitih je bilo deset štirimotornikov.

Dne 22. oktobra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so naše čete tudi 21. t. m. preprečile globlje vdore v mostišča zunanje Westerschelde, čeprav se je posrečilo sovražniku vdreti v mestce Breskens. Severovzhodno od Anversa je sovražnik nadaljeval svoje močne napade. Proti Kanadčanom, ki so vdrl v naše postojanke, so bile vpostavljene sveže rezerve v protinapadu. Prav tako so se tudi izjalovili sovražni napadi pri Turnhoutu. Pri Würselen so se medtem nadaljevali srditi boji za bunkarske postojanke. Nemci so tu v uspešnih protinapadih vrgli sovražnika iz več bunkarskih skupin. V zvezi s temi sunki je bilo osvobojenih več naših obkoljenih posadk. Področje vzhodno od Luneville-a ter pri Bruyeresu in na zapadnem obronku Vogeov so bila i nadalje žarišča srditih bojev. Pri Cornimontu so naše čete iztrgale sovražniku mimogrede izgubljeno prevladujočo višino. Naskočne izvidniške operacije z uspeš-

nim izidom sta javili posadki Dünkirchen in Lorient. — Nadaljeval se je tudi 21. t. m. povračilni ogenj na London. — V Srednji Italiji so naše čete razbile vse sovražne napade v področju Vergato. Tudi severno in vzhodno od Loina so se izjalovili vsi sovražni napadi. Medtem so se zrušili angleški protinapadi proti našim novim postojankam na obeh straneh Cesene v ognju našega obrambnega orožja. — Anglo-ameriška letala so v noči od 21. na 22. oktober vrgla bombe na jugovzhodno in zapadno Nemčijo.

S protinapadi in žilavim odporom so naše čete po poročilu z dne 23. oktobra razbile vse sovražne napade severno in severovzhodno od Anversa. Angleške divizije, ki so napadale vzhodno od Hertogenbuscha, so izvojevale le malo terena. Pri Würselen so se istočasno odigrali trdi boji za bunkarske postojanke. Vzhodno od Luneville-a in pri Bruyeresu so se vršili 22. oktobra le lokalni spopadi. Kjerkoli je sovražnik mestoma zamogel prodreti, so ga nemške čete zaustavile v lastnih protinapadih. — V Apeninih je bilo medtem odbitih več napadov, ki so jih izvajali odredi 5. ameriške armade. Ob jadranski obali so razbile naše divizije več sovražnih napadalnih skupin, ki so ves dan s stopnjevanjem srditostjo napadale naše postojanke. Samo severno od Savia je uspelo sovražniku malo mostišče. — Anglo-ameriški teroristi bombniki so bombardirali Hannover, Münster, Braunschweig, Neuf in Hamburg. Posamične bombe so padle na zapadno Nemčijo.

Težišče bojev na zapadu je bilo po poročilu z dne 24. oktobra na desnem krilu nemške armade v Holandiji. Severno od Anversa in vzhodno od Hertogenboscha so naše divizije preprečile koncentrične in težke poskuse prodora Angležev in Kanadčanov. Kjer so sovražni tanki vdrl

v nemške postojanke, so bili v glavnini uničeni. Srditi boji so se medtem odigrali vzhodno od Luneville-a in v odseku Bruyeres, kjer so trčili nemški protinapadi na silovit sovražni odpor. V težavnem gozdnem terenu sta se borili obe strani z največjo srditostjo. — London si je zopet skušal povračilni ogenj V-1. — V srednji Italiji so beležili zgolj slabotnejše in v ostalem brezuspešne sovražne napade. Sovražnik je poskušil z močnejšimi silami suniti iz mostišča Cesena, kar se mu pa ni posrečilo. Nemške torpedovke so v Adriji uničile sedem angleških hitrih čolnov. Dva taka nadaljnja čolna sta bila težko poškodovana. — Ameriški bombniki so bombardirali Augsburg, Regensburg in druge nasebine v južni in jugovzhodni Nemčiji. Druga sovražna letala so metala svoje bombe na Berlin. Uničenih je bilo pri tem 31 sovražnih letal, med njimi 22 štirimotornih bombnikov.

Dne 25. oktobra je bilo sporočeno, da so se boji pri Anversu in Hertogenboschu še stopnjevali. Odredi 1. kanadske in 2. angleške armade so pridobili nekaj terena šele po težkih bojih in velikih izgubah. Nameravani prodor pa je bil preprečen. Na vsej ostali fronti med srednjo Holandijo in med lotringijsko mejo je prišlo le do lokalnih spopadov. V zapadnih Vogezi, kjer je sovražnik v nekaterih odsekih vdrl v našo glavno črto, dajejo naše čete srdit odpor. — Nad Londonom so zopet beležili povračilni ogenj V-1. — V Apeninih so naše čete utrdile svoje postojanke med Vergatom in Loianom. Tu je bila uničena neka ameriška napadalna skupina, ki je hotela razširiti nek lokalni vdor. — Anglo-ameriški letalci so v nizkem poletu obstrlevali civilno prebivalstvo, zlasti v Rheinlandu. 16 teh letal je bilo zbitih na tla. Posamična angleška letala so 24. oktobra v ranih urah bombardirala Hannover.

Srditi boji na Madžarskem in v vzhodni Prusiji

Boljševiški napadi ob Narevu - Uspešni protinapadi nemških oklopniških sil v vzhodni Prusiji.

Nemške čete so po poročilu z dne 19. oktobra izpraznile v srednji Grčiji mesto Theben. V istem času so se vršili teški boji vzhodno od Kraljeva in Kragujevca ter jugovzhodno od Belgrada. Okrog Debrecina so se nemške čete v težkih bojih upirale proti severu prodirajočemu sovražniku. Nemški letalski odredi so uničili v svojih operacijah nad 100 sovjetskih vozil in številne topove. Zapadno od sedla Dukla so bili odbiti jačji sovjetski napadi. Medtem se je stopnjevala bitka ob vzhodno-pruski meji med Sudaenom in Schirwindtom s stopnjevanjem silovitostjo. Mesto Eydtkuhen je bilo prepuščeno sovražniku, toda naše hrabre čete so boljševikom onemogočile nameravani prodor. V trodnevni bitki je bilo uničenih 250 sovjetskih tankov. Tudi jugovzhodno od Libau-a ter v zalivu Rige so bili odbiti močnejši boljševiški napadi. Na srednjem Finskem se vršijo naše umikalne operacije po načrtu. Severno od ceste Ledenege morja je sovražnik zopet pričel s svojimi napadi.

Po poročilu, ki je bilo izdano pretekli petek, so se nahajale naše čete v Belgradu in južno od Belgrada v težkih bojih s prodirajočimi boljševiki. Na južnem Madžarskem so zavrnile nemške čete skupno z madžarskimi odredi sovražnika jugovzhodno od Szolnoka ter prodrele do Mezötúra. Teški boji so se odigrali 19. t. m. v področju Debrecina. Po žilavi obrambi naših čet je bilo mesto prepuščeno sovražniku. V debrecinski oklopniški bitki je bilo ob 8. oktobra do 20. oktobra uničenih 427 sovražnih tankov. Nekaj brezuspešnih napadov so beležili ob sedlu

Dukla, istočasno pa je sovražnik začel zopet napadati severno od Varšave in v narevskih mostiščih. V vzhodni Prusiji so se vršili teški boji med Sudaenom in Schirwindtom, zlasti pa v Rominter Heide in pri Ebenrode-u. Sovražni napadi so bili odbiti nadalje pri Libau-u, v zalivu Rige in ob cesti Ledenege morja. Zapadno od Petsama se je ojačil sovražni pritisk proti našim postojankam.

Iz sobotnega poročila izhaja, da so nemške divizije v področju zapadne Morave izjalovile boljševiške poskuse obkoljevanja. Mesto Belgrad je bilo prepuščeno sovražniku po srditih pouličnih bojih in po razrušenju vseh vojaških objektov. V loku, ki ga tvorita Donava in Sava, so nemške čete nadaljevale žilavi odpor. Medtem ko je sovražnik zapadno od izliva Tise v smeri na Donavo prodiral, je napredoval nemško-madžarski napad v področju levo in desno od Szolnoka. V debrecinskem področju in na obeh straneh reke Samos so se naše divizije žilavo upirale proti severu prodirajočim boljševikom. Zapadno od sedla Dukla so naše čete ob najslabših vremenskih razmerah razbile v štirih valovih izvršene boljševiške napade. Istočasno so se izjalovili jačji boljševiški napadi ob spodnjem Narevu, kjer je sovražnik v dveh dneh izgubil 89 tankov. Med Sudaenom in Schirwindtom je bil

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner, Haupt-schriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Druck, Badgasse 9

Zur Zeit für Anzeigen die Preislise Nr. 3 vom 10. April 1944 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises.

alarm. V vzornem redi in disciplini so zapustili desetstični zborovalni prostor, kar je podalo najlepšo sliko vojaške odločnosti.

Izpolnjen peti dan bitke za vzhodno Prusijo. Težki boji. Sovražniku je uspel z novimi silami oklopniški prodor severno od Rominter Heide. Sovražni oklopniški odredi so imeli težke izgube vsled dejstva nemškega letalstva. V bitki za vzhodno Prusijo je bilo do sobote uničenih 463 sovjetskih tankov.

Neka močna bojna skupina Nemcev je razbila po poročilu z dne 22. oktobra jugovzhodno od Belgrada sovjetske klesče ter je vzpostavila zvezo z našimi črtami zapadno od Belgrada. Na južnem Madžarskem so prodrele sovražne napadne konice zapadno od Tise do mesta Baja ob Donavi. V uspešnih bojih vzhodno od Szolnoka so bili večji romunski in sovjetski odredi obkoljeni ter zapisani uničenju. Ujetih je bilo 4300 mož, med njimi komandant 4. romunske pehotne divizije s svojim štabom. Zaplenjenih oziroma uničenih je bilo 270 topov, 290 vozil in več železniških vlakov. Med rekama Tiso in Samos so se medtem nadaljevali težki boji. V narevskem mostišču so bili zaustavljeni boljševiki v žilah bojih. Bitka za Vzhodno Prusijo se je stopnjevala na obeh straneh z največjo srditostjo. Pri Goldapu in pri Gumbinnu so bili zaustavljeni sovjetski oklopnjaki. Na obeh straneh mesta Ebenrode so se izjalovili sovražni poskusi prodora. Na obeh straneh mesta Tilsat so se naše čete umaknile radi skrajšanja fronte na južno obrežje reke Memel.

Na Balkanu so se naše čete, ki so se več dni upirale premoči v področju mesta Niš, izvile sovjetski obkolitvi ter se priključile našim glavnim silam. Na južnem Madžarskem se je ojačil sovražni pritisk v smeri na Donavo. Pri Szegedu so naše in madžarske čete odbile opetovane boljševiške napade. Severno od Debrecina so naše čete sovjetskim odredom, ki so prodrli do gornje Tise, odrezale zvezo z ozadjem ter jim prizadejale velike izgube. Pri Serocu ob Narevu so se zapletle naše čete v težke obrambne boje proti

močnim sovražnim divizijam. Bitka za vzhodno Prusijo se je premaknila do Augustova. Med Sudauenom in Goldapom so uspeli boljševikom globlji vdori. Goldap je bil po težkih bojih prepuščen sovražniku. V središte boje je nemško letalstvo učinkovito posegalo. V sedemdnevni bitki je bilo uničenih do 23. oktobra 616 sovražnih tankov. Uspešna je bila obramba tudi na visokem severu.

Dne 24. oktobra je prispela vest, da so nemške čete v Srbiji v težkih bojih s tolpami, Bolgari in boljševiki. Vzhodno od Szolnoka so se nadaljevali težki boji. V področju Debrecina—Nyiregyháza so se nadaljevali giblivi boji, toda do odločitve nikjer ni prišlo. Siloviti nemški protisunki pri Serocu so sovražniku prizadejali težke izgube. V vzhodni Prusiji se je stopnjevala bitka z največjo srditostjo. Nemcem je uspelo pri Goldapu in Gumbinnu zavrniti boljševike v protinapadih. Vsekakor pa so bili novi poskusi prodora boljševikov odbiti ali zaustavljeni.

Na Balkanu je bila po poročilu z dne 25. oktobra uničena neka bojna skupina, sestavljena iz tolp in Bolgarov. Ob zapadni Moravi so se odigravali težki boji. Med Donavo in Tiso so bili madžarski odredi uspešni. Trdi boji pa so se medtem vršili ob spodnji Tisi ter v področju Szolnoka. V področju Debrecina so Nemci uničili glavnino 30. sovjetske konjeniške divizije in 3. sovjetske oklopniške brigade. Med Varšavo in Bugom so nemške čete odbile boljševike, ki so imeli znatne izgube. Novi boji so se vneli ob Narevu. Sovjetske divizije so napadle po bobnajočem ognju ob močni podpori letalstva in oklopnjakov. Na več mestih je bil sovražnik zavrnjen. Pri Goldapu in pri Gumbinnu so nemške čete v protinapadih pridobile terena. Na ostalih odsekih fronte v Vzhodni Prusiji je sovražnik napadal mestoma z močnimi silami. Na severnem Finskem in pri Kirkenesu so bili zavrnjeni sovražni izvidniški sunki.

K odredbi o amnestiji

Kakor znano, je Gauleiter kot šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem izdal odredbo o amnestiji. Po tej odredbi ne bo kaznovan, kdor je na osnovi lažljivih obljub ali vabil zapustil svoje stanovanjsko ali delovno mesto, ako se javi do 31. oktobra nemškimi oblastem. Pod to amnestijo padejo tudi vsi tisti, ki so podprli tolovaže pod pritiskom ali prostovoljno, ako javijo svoje delovanje do 31. oktobra nemškimi oblastem. Samo v tednu od 15. do 21. oktobra se je javilo 412 Spodnještajercer pretežno iz Kreis-ov Rann in Trifail, čeprav je bila odredba o amnestiji razglašena šele par dni prej in vsi prizadeti o njej niso mogli biti še dolgo obveščeni. Mimo tega se je veliko število oseb tiho povrnilo k svojim sorodnikom, ne da bi se bili javili oblastem. V njihovem lastnem interesu se pozivajo vsi ti vrnjenci, naj se nemudoma javijo pri kakih nemških oblastih, ker se bo sicer registriral njihov odhod, ne pa njihov povratak in ker bi se sicer po 31. oktobru začeli avtomatično izvajati ukrepi proti sorodnikom.

Tudi Primorcem se že svita

»Prihodnjo zimo naša vojska ne sme trpeti nobenega pomanjkanja, da bo tako spomladi čila in spočita strla glavo ne samo na smrt ranjenemu Hitler-jevemu zmaju in njegovim blapcem, domačim beloqardističnim izdajalcem, ampak se bo lahko zmagovito ustavila s podporo Rdeče armade tudi tretjemu okupatorju, smrkavemu kralju Petru, ki se bo skušal po zmaji nad Hitlerjem s pomočjo angleških in ameriških reakcionarjev polastiti se oblasti nad jugoslovanskimi narodi in zavedno opehariti naše zavedno ljudstvo za svobodo.«

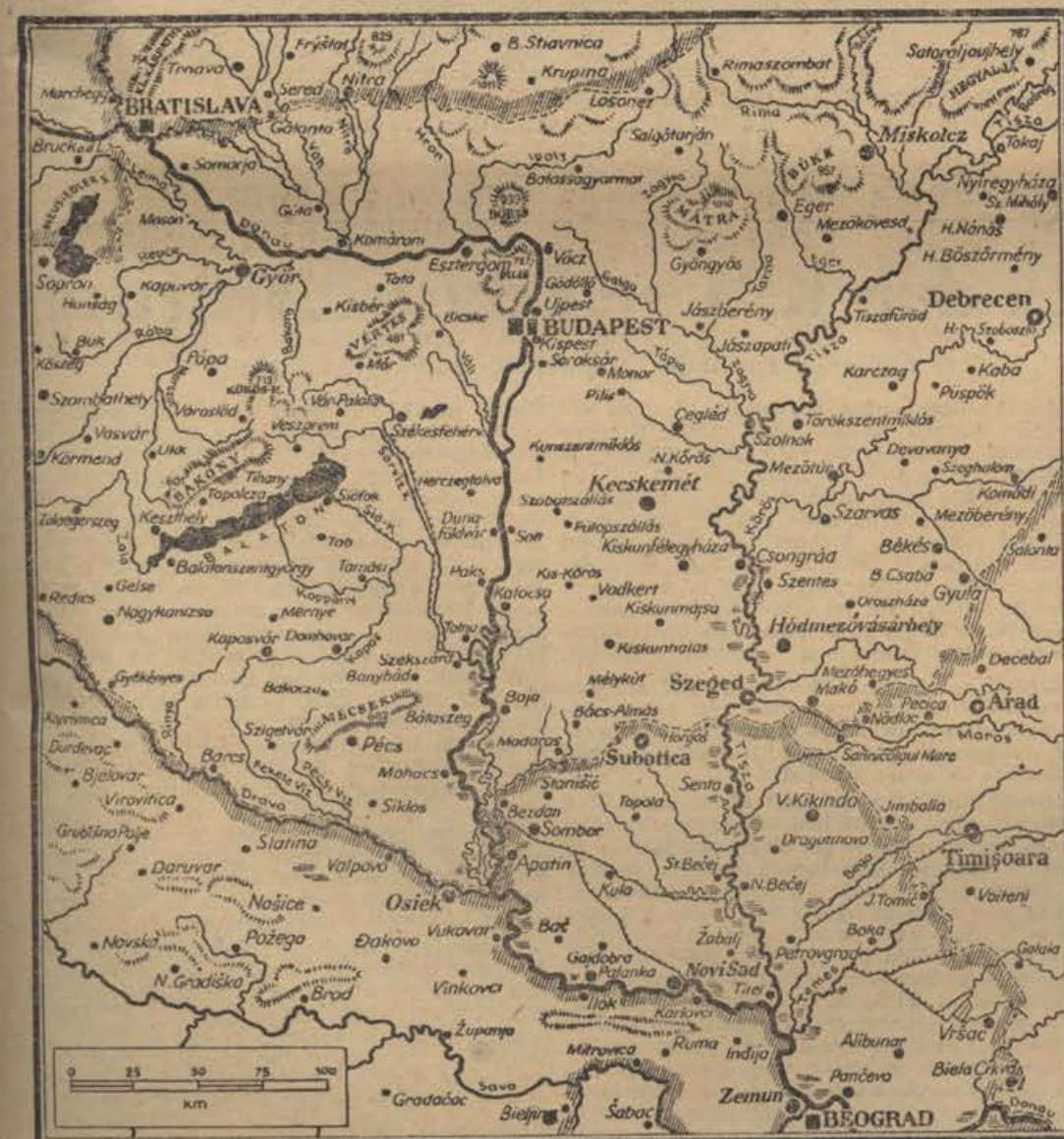
»Strli bomo glavo tudi temu reakcionarju, saj je ob naši strani ne samo glavna Rdeča Armada, ampak delavno ljudstvo vse Evrope. Saj je celo italijansko delavno ljudstvo (beri: italijanski komunisti) v znak solidarnosti že poslalo v naše hribe celo brigado, da se tudi ona bori za naše pravice in za katero moramo tudi poskrbeti, da nam bo stala ob strani v odločilnem trenutku zadnje reakcije.«

To so napisali komunisti na letak o pobiranju denarja za OF in za Savojske brigade, ki so ga razširili na Primorskem.

Nek rajonski blažajnik v Baškem okrožju pa je v svojem poročilu napisal: »V neki vasi je pa komisar izjavil tovarišu na terenu, ki se je izkazal za nezanesljivega, da bo to posojilo uporabljeno ne samo za našo NOV, temveč tudi za italijansko brigado, ki je pri nas na položaju, posebno za Mancinijevo in tržaško brigado. Ta neprevidna izjava je vplivala na moralo ljudstva, ki o italijanskih tovariših neče še nič slišati.«

Sedaj je padla tudi zadnja krinka. Boj za »osvoboditev slovenskega naroda izpod okupatorja« ni nič drugega kot boj komunistične partije za komunistično revolucijo in za diktaturo komunistov. Že, ko je oklicala komunistična partija boj proti prvemu »okupatorju«, proti badoqardijevskim Italijanom, smo vsi vedeli in tudi na zunanjo občutiti, da ta »boj proti okupatorju« ni iskren, ampak je le krinka za skupno in dogovorjeno uničevanje našega naroda. Boj proti »okupatorju« je za komuniste tisti kruh, od katerega živi in se hrani vsa njihova komunistična revolucija.

Za »osvoboditev« Jugoslavije se bore tako, da bivšemu kralju Jugoslavije napovedujejo boj kot »tretjemu okupatorju«, za osvoboditev Jugoslavije se vežejo z boljševiki in z italijanskimi komunisti. Ti italijanski komunisti so »v znak solidarnosti« že poslali svoje tolpe v Kranjska Brda, in komunistična OF po svojih zaupnikih že pobira davke po kranjskih vaseh za italijanske komuniste. Ni čudno, da v kranjskih vaseh nočejo nič slišati o italijanskih »tovariših«. Komunistični rajonski blažajnik sicer pravi, da v kranjskih vaseh zaenkrat še ne marajo nič slišati o »tovariših«, upa pa seveda, da bo komunistična propaganda s svojimi lažmi ljudi tako preslepila, da bodo verjeli, da se Savojske tolpe borijo za osvoboditev Kranjcev in Štajercer.

Der Kampfraum im Südosten.

(Scherl-Bilderdienst.)

V OF imajo izključno besedo komunisti

V zadnjem času se vedno česče dogaja, da najdejo pri ujetih ali padlih komunističnih tolovajih spričevala o dovršitvi komunistične „partijske šole“. Mnogokrat je tako spričevalo spleh edina listina, ki jo ima padli ali ujeti komunist pri sebi. Da jih njihovi lastniki hranijo, dokazuje, kako veliko „vlogo“ igrajo ta spričevala, kajti šele na njihovi osnovi dobi komunist vse pravice in prednosti partijca. Izmed mnogih zaplenjenih spričeval prinašamo v zmanjšanem posnetku naslednjega:

Partijska šola

pri Centralnem komiteju komunistične partije Slovenije

VI. tečaj
od 18. maja 1944
do 14. julija 1944

Izkaz

Tov. Peklaj Jože, rojen 6. II. 1909 v Polhovem Gradcu, poklic: tkalec, okrožje: o. k. k. Smlednik. Član KPS od marca 1943 je dosegel v partijski šoli tale uspeh:

Splošna ocena: zelo marljiv.
Snov obvladal: prav dobro.

Na položaju, 14. julija 1944.

Za CK KPS:
Kardelj Pepca

Predavatelj:
Bratko Ivan

Ta izkaz je zanimiv in poučen v več pogledih. Izstavljen je v najnovejšem času, saj nosi datum 14. julija t. l. To je dokaz več, da komunisti slej ko prej nadaljujejo svoja prizadevanja, vključiti čim več pripadnikov oboroženih krdel v svojo stranko in jih tako popolnoma navezati na sebe. Prisilne mobilizirance in kratkovidne zapeljance najprej dan za dnevom obdelujejo v komunističnem smislu politkomisarji v svojih „političnih urah“, ki so za vse obvezne. One, ki se jim zde najbolj dostopni in od katerih si obetajo največ slepe pokorščine, hujšajo in pripravljajo nato še v posebnih tečajih „partijske šole“, kjer jih skušajo prekrvasiti s skrajnim komunističnim internacionalizmom, da bodo potem brez pomisleka in obotavljanja izvrševali povelja komunističnih kolovodij.

Za slepljenje javnosti komunisti radi lažejo, da so oni samo del OF in da so v njej zastopane vse bivše slovenske stranke in nazorske skupine. Če bi bilo tako, zakaj pa potem (razen komunistične) nobena druga stranka ali skupina ne sme razširjati v oboroženih in neoboroženih krdelih OF svojih nazorov, ne pridobivati novih pristavev?

Ali je bilo že slišati, da bi imeli na terenu svoje nazorske šole n. pr. oni bivši krščanski socialisti in oni bivši Sokoli, ki so zatajili svoja prejšnja načela ter se vdinjali komunistom, pa še vedno zatrjujejo, da tvorijo v OF samostojne, s komunisti „enakopravne“ skupine? Ne, nobena teh skupin ne prireja in ne sme prirejati svojih političnih ali nazorskih tečajev! Ta pravica je pridržana samo komunistom, kakor so jim pridržane tudi vse druge pravice v OF. Komunistična partijska šola je torej nov neizpodbiten dokaz, da je OF skoz in skoz komunistična in da imajo v njej izključno besedo komunisti.

Mislečemu človeku pa se postavlja v tem pojavu še nadaljnje vprašanje. Če bi se komunisti res borili za cilje, kakor jih lažljivo prikazujejo za slepljenje nerazsodnih in zbeganih ljudi in kakor jim marsikateri kratkovidni navidež in bojazljivci še vedno verujejo, čemu bi jim bile potem potrebne komunistične partijske šole? V resnici pa nadaljujejo s svojimi šolami, kakor je razvidno iz objavljenega „izkaza“, tudi v najnovejšem času, ko se zopet skušajo zakrivati z bolj narodno krinko. Že samo to dejstvo je zadosten dokaz, da je tudi najnovejša „spreobrnitev“ komunistov samo hinavska taktika. Oni slej ko prej streme za edinim ciljem, izvesti popolno komunistično revolucijo in spraviti vso moč izključno v roke svoje partije. Zato potrebujejo čim več ljudi, ki bi ob primernem času slepo opravili za partijo vse krvniško delo in poleg drugih likvidirali zlasti tudi današnje kratkovidne simpatizerje in pomočnike OF, v kolikor se komunističnim kolovodjem ne bi zdeli več potrebno orodje za izvajanja njihovih načrtov.

„Z ozirom na potrebo, da se porušijo cerkve, odrejamo...“

V zapuščini osemnajste divizije so domobranci našli tale dokument:

Štab

IX. SNOB, XVIII. Divizije NOV IN POJ

Položaj, dne 9. V. 1944
Štev. 1116

Inz. tehn. referentu IX. SNOB
Položaj.

Z ozirom na potrebo, da se razruši cerkev in ostale objekte okrog cerkve.

Odrejamo:

1. da se mobilizirajo vsi moški in vse ženske v Žužemberku in okoliških vaseh od 15. do 50. leta za dela na rušenju teh objektov;
2. mobilizacijo izvrši inz. tehn. četa pod vodstvom komandirja tov. Uršiča Franca;
3. rušenje se bo vršilo pod vodstvom in kontrolo inz. tehn. čete IX. brigade, in sicer referenta tov. Vilija Kožarja.
4. da se to rušenje prične jutri v zgodnjih urah;
5. četa mora imeti stalno v zalogi najmanj 20 min.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

Politkomisar V. d. komandanta — kapetan
Podpis nečit. A. Bele

„Štabna kuhinja!
Vstop prepovedan!“

Kljub vsem komunističnim naukom o tovarštvu in enakosti je praksa med komunisti precej drugačna, kakor je bilo pričakovati iz lepih besed politkomisarjev. Enakosti ni v borbi, kjer morajo iti naprej prisilni mobiliziranci, nato pa vodniki, komandirji, komandanti in politkomisarji. Enakosti ni v plenjenju, kjer so prvi po-

slednji in poslednji prvi: najprej si lahko napolnijo politkomisarji in komandanti, nato pa vsi ostali v obratnem redu, kot ga imajo pri napadanju. Enakosti tudi ni pri jedi. Štab ima svojo kuhinjo z boljšimi jedmi. Ni čuda, če se smukajo okoli štabne kuhinje mnogi, ki ne pripadajo štabu. Vtikanje nepoklicnih v štabno kuhinjo je izzvalo posebne „štabne odredbe“.

Priobčujemo prepis listine, ki vsebuje take odredbe. Izdal jo je 27. III. t. l. „štab XII. SNOB brigade“ vsem štabnim edinicam.

„Dogaja se, da razni vodje odsekov vzlic naredbi, katera je bila izdana glede kuhinje, še vedno posejajo štabno kuhinjo pa z ozirom nato odrejamo:

V štabni kuhinji se hranijo samo: ožji štab brigade t. j. komandant, politkomisar, namestniki, načelnik štaba, administrator in strojepiska in sekretar ZKM, šef obveščevalnega centra, sanitetni referent, in intendant brigada. Vse ostalo osebje in edince se hranijo na kanzanu. Od sedaj naprej bo imela kuhinja spisek, katere ima na hrani, katerega se more strogo pridržavati.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu!

Politkom.: Majcen. Komandant: D. Jerman.“

Vidi se, da je število ljudi, ki jedo v štabni kuhinji brigade, precej omejeno. Moštvo pa prejema svojo vodo in zelje iz skupnega kotla.

Komunistična „javna dela“

Komunistični komisar ali po novem „minister za gradnje“ je odkril novo možnost za svoje prekorsno delovanje. Potem, ko so komunisti porušili v Mirni peči, na St. Jurju, v Trzinu in drugje lepe stare cerkve, potem ko so bili uničeni vsi prosvetni in tolovajski domovi in zažgane neštete kmečke hiše, so se spomnili, da stoji še nekaj kilometrskih kamnov na cestah. Na cesti Trzin—St. Rupert so se zadnji čas v vso vneto vrgli nanje in jih z vso vneto rujejo iz zemlje. Morda jih bodo potrebovali za nagrobne spomenike za svoje tolpe.

Zli duh KPJ — Edvard Kardelj

Iz življenja znanega komunističnega priganjača v OF

Med komunističnimi poglavarji kranjske OF zavzema Edvard Kardelj prvo mesto. Njegovo delovanje se razteza po vsem jugu. Kardelj je dejanski predsednik Brozove „vlade“. V tej „vladi“ sedijo tudi nekateri prejšnji kraljevski ministri, med drugim bivši ban dr. Marušič in nekdanji eksponent Živkovičeve vlade Dušan Serbec. Kardelj je pa mimo tega tudi „sekretar“ Komunistične partije Jugoslavije in kot tak v važnejši funkciji kot vsi ostali sodružniki Josipa Broza. Na to mesto ga je namreč postavila Kominterni, katere zaupanje si je pridobil v Moskvi.

Kardelj se skriva med tolovaji pod imenom „Krištof“. S takimi napačnimi imeni hočejo komunisti prikriti nekdanje zločine svojih glavačev, obenem pa hočejo vzbuditi nekako posebno zanimanje za svoje kolovodje.

Edvard Kardelj se je rodil 27. januarja 1910 v Nunski ulici v Ljubljani. Njegov oče je bil izučen krojač, pozneje pa sluga pri zavodu za šolske knjige, pri oblastnem odboru in končno pri pokrajinski upravi. Po končani meščanski šoli se je v šolskem letu 1925/26 vpisal v 1. letnik učiteljskega. Na prošnjo je dobil državno podporo v znesku 1933 Din za devet mesecev. Prve tri letnike je končal z dobrim uspehom, a prav posebno se ni odlikoval v nobenem predmetu. Že v drugem letniku je bil organiziran komunist, v tretjem letniku je aktivno sodeloval in v zadnjem letniku je bil že vodja komunistov izven šole. Takoj po maturi ga je prijel ljubljanska policija. Poslali so ga v kaznilnico v Požarevac, kjer je odsedel dve leti.

Po svojem povratku v Ljubljano se ni oprijel nikakega dela, temveč je živel od očetovih

žuljev. Baval se je samo s komunistično propagando. V letih 1932—1935 so v Ljubljani snovali Komunistično stranko in je igral Kardelj pri tem glavno vlogo. V ostalem ni delal nič ter je samo posedal po kavarnah. Ko so očetovi viri usahnili, se je Kardelj obesil na ženske rame. Značilno je, da je živel večina slovenskih levčarjev več ali manj od žuljev trapastih babnic, ki so garale noč in dan, da so njihovi možje lahko posedali po kavarnah in uganjali visoko politiko. Svetli vzgled tolovajskim glavarjem je bil znani Josip Vidmar, ki je živel na ženin račun polnih 15 let. Na isto izhrojeno pot se je podal tudi Edvard Kardelj. 23. oktobra 1934 je s aktom št. 48.063 izstopil iz katoliške cerkve ter se je osem dni pozneje poročil s Franjo, roj. Mežan, iz Radovljice, uslužbeno pri odvnetiku dr. Tum. Stanovala sta v opremljeni sobi na Mestnem trgu št. 5/III. Jedla sta včasih skupaj, včasih vsak pri svojih, kakor je pač denar dopuščal. Ti „medeni tedni“ pa niso trajali prav dolgo. Tudi ni znano, kako vroča ljubezen ju je združila. Preveč vroča gotovo ne, kajti gospa Franja je svojega moža odjavila pri policiji že 10. decembra 1934, ko je dobila od njega neko dopisnico iz Poljske. Gospa je izpovedala, da ji mož ni nič povedal, kam se je napotil, zato da ona prekinja vsako razmerje z njim. Franja namreč ni bila komunistka in zato ni hotela nič več slišati o Kardelju, čim je zaslutila, da se je mož podal v Sovjetijo. Pred oblastjo je Kardelj sicer vedno tajil, da bi bil kedarkoli v Sovjetiji, oblast pa je imela v rokah neizpodbiten dokaz, da je bil res v Sovjetiji in da je tamkaj predaval na komunistični šoli. Zanj je torej dognano, da je bil res tri leta v Sovjetiji. Izmed vodilnih slo-

venskih komunistov je bival najdalje tam, ter si pridobil vodilno mesto že v Sovjetiji.

Koncem leta 1938 se je Kardelj vrnil v Jugoslavijo, vendar se je več ali manj skrival pred oblastjo. Čudni so ti komunisti! Toliko pripovedujejo o dobrotah v Rusiji in vendar se vračajo nazaj v našo „revščino“. Jasno je, da v Sovjetiji takih komunistov ne potrebujejo, ker se sami trpijo pomanjkanje, potrebujejo pa mednarodnih agitatorjev, ki morajo nazaj v domovino, čim so se zato usposobili. Ti tički sploh niso imeli nobenega vpogleda v boljševiško gospodarstvo in niti sami niso smeli na teren, da bi se na lastne oči prepričali o resničnem stanju. V Sovjetiji so bili pod vsestranskim strogim nadzorstvom. O komunizmu v praksi nimajo niti pojma, ker jim vlivajo na predavanjih v glavo zgolj teorijo o komunizmu. Zanj velja dobesedno: Janez v Rusijo, Janez iz Rusije. Tako je bilo tudi z dičnim Kardeljem, katerega bi OF-ariji radi predstavljali kot nekako svetovno kapaciteto.

Prva Kardeljeva skrb po povratku iz Sovjetije je bila, da je dosegel ločitev zakona s Franjo Mežanovo. Poiskal si je drugo, pohlevnejšo ptičko in pravo komunistko Josipino Maček iz Zadobrove, s katero se je zopet civilno poročil 5. avgusta 1935. Josipina je Kardelja tako spretno skrivala, da se je tudi leta 1938 izognil internaciji in tako dočkal april 1941. Prilikom poloma Jugoslavije je zlezal iz svojega skrivališča na dan in pokazal ljudem svojo pravo barvo. Začel je igrati najostudnejšo vlogo. Takoj je dobil zvezo z italijanskimi komunističnimi častniki na Kranjskem. Policija je to takoj opazila, vendar mu ni mogla do živga, kajti komunistično vodstvo je imelo zaščito pri svojih italijanskih zaveznikih. Kardelj se je sukal stalno v družbi svojih častnikov in pletel svoje mreže. Samo tako je razumeti, kako se je mogla peščica komunistov tako razbohotiti po kranjskem ozemlju. Kardelj je bil že takrat „sekretar“ KPJ. On je bil torej tisti, ki je dajal navodila. Prvi sestanek so imeli komunistični voditelji aprila 1941. Bilo jih je 15. Vsi so se svobodno gibali po ljubljanski pokrajini in šele proti koncu leta 1941 je šlo celo vodstvo KPS v Iško na Grabelce. Čeprav je bilo policijski oblasti znano, kje se skrivajo po ljubljani posamezni člani komunističnega vodstva, se nobenemu izmed njih ni nič zgodilo. Če so pred vojno zasliševali Kardelja, je vedno zatrjeval, da ni organiziran komunist. Baje je odločno odklanjal individualni teror, sedaj pa se veseli klanja po Kranjskem. To je razumljivo, kajti Edvard Kardelj je neozdravljivo bolan. Boleha na bolezn, ki se imenuje, Friedreichsche Krankheit oder hereditäre Ataxie. Čim pride ta bolezen do višje stopnje, se bolnik ne more obleči in tudi ne jesti. Tedaj nastopi neke vrste hromost. Bolezen je neozdravljiva in vpliva na živčni sistem ter na duševno razpoloženje.

Edvard Kardelj si je tudi prilastil naziv književnika. Začel se je baviti s pisanjem takoj po maturi. Pisal je v razne demokratske in moralne liste ter revije. Kakšna ironija! Ribnikarjev sin se ga je usmili in objavil njegove stvari v „Večerniku“ takrat, ko je Kardelj potreboval denar, za plačilo pa ga je poslal Kardelj v smrt. Kardeljeva književna naloga je bila, prepoiti izobražence v mestih in na deželi s komunističnimi idejami. Pri tem mu je pridno pomagal potuhnjeni in sebični Josip Ribičič, ki je urejeval „Naš rod“. On in vsi njegovi prijatelji so utrlj Kardelju pot v Udruženje jugoslovenskega učiteljstva in Mladinsko matiko. V svojih spisih je že leta 1940 pripravil ljudstvo na „bodoči krvavi ples“ in komunistično revolucijo. Program današnje OF je podal v enem stavku: Rezultat narodnega boja (v resnici hoče reči „revolucije“) pa je besedo iz strahu pred policijo zamočal je pozitiven samo tedaj, ako se bje v njem boj na dveh frontah: Proti tujemu zatiralcu in proti reakcionarnim in protidemokratskim silam v revolucionarnih vrstah.

Kardelj pa ni samo povedal pokvarjeni meščanski inteligenci, kaj jo čaka, ampak tudi prostemu delavcu. V kilavem „parlamentu“ OF v Črnomlju je dejal 19. februarja 1944: „Bilo bi zelo napačno, iskati v ljudski oblasti neko novo socialno vsebino. To, kar razlikuje naše vsenarodno osvobodilno gibanje od vseh dosedanjih političnih strank, koalicij in gibanj v Jugoslaviji, ni morda kak novi socialni revolucionarni program, marveč samo sestav in nova oblika demokratskega vodstva... Narodno osvobodilno gibanje in njegova zmaga torej ne pomenita novega državnega reda.“

„Da bo versko življenje nemoteno in neovirano“

Komunisti so izropali in odpeljali župnika Andreja Zupanca pri Sv. Križu pri Kostonjci

„Duhovniki se bodo odslej res lahko posvetili samo svojem poklicu in če se ne bodo ukvarjali s protinarodno politiko, bodo lahko imei mirno življenje in se jim ne bo treba nikogar bati.“ Tako je zapisal pod naslovom „Da bo versko življenje nemoteno in neovirano“ OF-arski listič „Kmečki glas“, ki pa pravi, da je „vestnik osvobodilne fronte slovenskega naroda“.

V noči od 13. na 14. junija pa je prišla tolpa komunistov v Sv. Križ pri Kostonjci. Vdrli so v župnišče in ga vsega izropali. Župniku Andreju Zupancu so pobrali ves denar, perilo, obutev in pisalni stroj. Nato so župniku ukazali, da mora z njimi in so ga odveli nekam proti hrvaški meji. Obmejne straže so sicer skušale gospoda župnika rešiti, toda jim ni uspelo. Pri stvari so imeli — kot pri vseh takih zločinih — svoje prste terenci. Istočasno, ko je bil župnik odpeljan, so raztrosili nekak „razglas“, v katerem skušajo opravičiti svoje nasilje nad slovenskim duhovnikom.

POLITIČNI DROBIŽ

□ Finska popolnoma zasužnjena. Kakor poročajo iz Berna, je sovjetska vlada sicer dovolila Finski odvijanje zunanje trgovine s Švedsko, istočasno pa ji je prepovedala „skrbovanje z živežem in tekstilijami iz Švedske“.

□ Anglija je izgubila 75% svoje nekdanje zunanje trgovine. Angleško javnost je silno razburila uradna vest angleškega trgovinskega ministrstva, da je Anglija izgubila tri četrtine svoje predvojne zunanje trgovine ter da obsega eksport surovin, ki je bil nekoč bistveni vir angleških dohodkov, samo še eno desetino volumena ali obsega, ki ga je imel leta 1938 kot zadnjem letu pred izbruhom vojne.

□ Zagovornik ameriškega militarizma. Senator Thomas iz države Oklahoma je v svojstvu člana vojnega in mornariškega odbora ameriškega senata zahteval, da naj po vojni ostane štiri milijonov mož v Zedinjenih državah pod orožjem. Ta za boj pripravljena armada bi se smela v pet, osem ali deset letih reducirati kvečjemu na dva milijona mož. Samo v tem slučaju — tako je izjavil senator Thomas — zamo-rejo Zedinjene države obdržati svojo pozicijo v svetu.

□ Estonce izročajo boljševikom. V svoji izpolnjevalni vnemi je finska vlada po poročilu angleškega lista „News Week“ aretirala več tisoč na Finsko ubeglih Estoncev, ki jih finska vlada namerava na zahtevo Sovjetije izročiti boljševikom. Finska vlada je nadalje razpustila številna združenja, čijih delovanje ni v soglasju z diktiranimi premirjem. Baje bodo v finskih solah tudi pospeševali pouk rusčine.

□ V Franciji zopet cvete korupcija. Znani general De Gaulle ima v Franciji v rokah le omejen del oblasti. Kljub temu pa je imenoval svojega svaka Jacques Vendroux-a županom mesta Calais.

□ Zunanji komisarjem karelijsko-finske sovjetske republike je bil imenovan Josef Ivanovič Hykijainen.

□ Vladna kriza v Romuniji? Kakor poroča nemški tisk iz Ankare, je podal romunski ministrijski predsednik Patrascu ostavko na svoj položaj. Kakor znano, je Patrascu komunist.

□ Francoski zunanji minister poziva francoske državljane, naj se javijo prostovoljno za voja-

In kaj je zagrešil ta slovenski duhovnik, da so ga komunisti nasilno odvedli? Komunistični razglas mu očita tri stvari. 1. Andrej Zupanc je iz prižnice svaril svoje farane pred nevarnostjo komunizma in obsojal zločine, ki jih je v imenu osvobodilnega boja izvršila komunistična OF nad slovenskim narodom. 2. Župnik Andrej Zupanc je v spovednici svojim faranom na vprašanje pojasnjeval, da ni v skladu s peto božjo zapovedjo, sodelovati v družbi, ki si je postavila za geslo: „Razpnite čez ves svet večala, naš bog so rop, požig in umor“. 3. Župnik Andrej Zupanc je v svojem uradu in ob vsakem koraku svaril svoje ovčice pred nevarnostjo komunizma in komunistične OF.

S tem, da je duhovnik Zupanc izvrševal svojo duhovniško službo, si je po komunističnih nazorih zaslužil, da so ga nasilno odvedli. Nekje so menda priredili tragično burko, ki ji pravijo „sodni postopek“ in ki se je končala z umorom, ki mu pravijo „justifikacija“.

ško službovanje na Daljnem vzhodu, da se bo Francija na ta način zamogla udeležiti vojne proti Japoncem.

□ Slovaški parlament se bo sestal 27. oktobra. Na dnevnem redu je med drugim tudi zakonski predlog glede polnomoči vlade v zadevah obrambne pripravljenosti.

□ Ustanovitev Komunistične stranke na Finskem. V Helsinkiju so te dni z velikim truščem ustanovili Komunistično stranko. V načelnstvu stranke sedi tudi Merta Kuusinen, hčerka znanega predsednika finske protivlade v Teriokiju. To vlado je v jeseni leta 1939 imenovala Moskva.

□ Politična anarhija v Franciji. Angleški novinar George Slocombe piše v listu „Sunday Express“, da ogroža Francijo politična anarhija. Vsled anglo-ameriške zasedbe je nastal čuden položaj. V Franciji ne vlada ena vlada, kakor bi bilo pričakovati, temveč jih posluje pol tuceta. V Parizu sicer sedi general De Gaulle, toda poleg njega uraduje in posluje tudi vojaška uprava pod poveljstvom generala Eisenhowerja. Milno tega so tu še štiri velika pokrajinska področja, v katerih ne priznavajo niti De Gaulle-a niti zavezniške vojaške uprave. Tako je nastala neke vrste upravná anarhija, ki se more izcimiti v pravo politično anarhijo. Ponekod so vrgli De Gaulleove komisarje iz njihovih uradov. Velik del „osvobodjene Francije“ vodijo danes „mladi obiskumci ljudje, ki ne priznavajo avtoritete pariške vlade“.

Boljševiki tudi v islandski vladi. Predsednik islandske neodvisne stranke, Thore, je sestavil preteklo soboto koalicijsko vlado skupno s socialdemokrati in komunisti. V vladi sedita dva socialdemokrata in dva komunisti.

□ Rooseveltova upravná zmešnjava. Kakor poroča washingtonski dopisnik lista „Daily Mail“, kroži v Zedinjenih državah zelo sarkastična govorica o zmedbi, ki vlada v washingtonskih vladnih uradih. Ljudje pravijo, »da je Washington edina norišnica na svetu, kjer je uprava v rokah bolnikov“.

□ Bonomijev dementi. Rimski radio je objavil te dni neko izjavo Bonomijske vlade, v kateri je vsebovan energičen dementi trditve, da širijo Angleži in Amerikanci na Siciliji separatistično gibanje. Bonomijska vlada pač zvesto ni imenovala v tej zvezi Sovjetije, čeprav je zelo verjetno, da ima svoje prste v separatističnem gibanju na Siciliji baš Moskva, ki skuša izrabljati vsako možno napetost v svoje svrhe.

Kardelj je torej očitno povedal, da jim gre za oblast in posest, ne pa za boljši red po vojni. OF nima torej nikakega novega socialnega programa, kljub temu pa že tri leta trobentajo na vse kripke, da se blijejo na nov socialni red po vojni. Spodnještajerci ne rabijo boljšega dokaza, da je OF samo ubijalska tolpa, ki živi iz dneva v dan in si želi oblasti, samo da bi zaslužila tudi Stajercerje.

Ta življenjska slika Edvarda Kardelja potrda je prvi rabelj pri OF človek brez vsa-

kega socialnega čuta, podvržen stalnemu duševnemu pritisku, anacionalni tip brez vsake etike, delamržež in najzagrizenejši predstavnik krvavega mednarodnega revolucionarnega gibanja. Ta človek, ki je vedno živel od žuljev žen, ki sam ni nikoli delal, pač pa strastno zaničeval robino, kmeta, Boga in vero, odrekajoč delavcu novi in boljši socialni red, naj bi kedarkoli komandiral po Stajerskem? Odgovor nato vedo Spodnještajerci sami. Kjer vladajo ti glavači, vladata samo smrt in pogin. To so si izkusili v vseh „osvobojenih“ krajih.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

SIEBEN TAGE SCHLACHT VOR MEMEL

Von Kriegsberichterstatter Dr. Joachim Fischer.

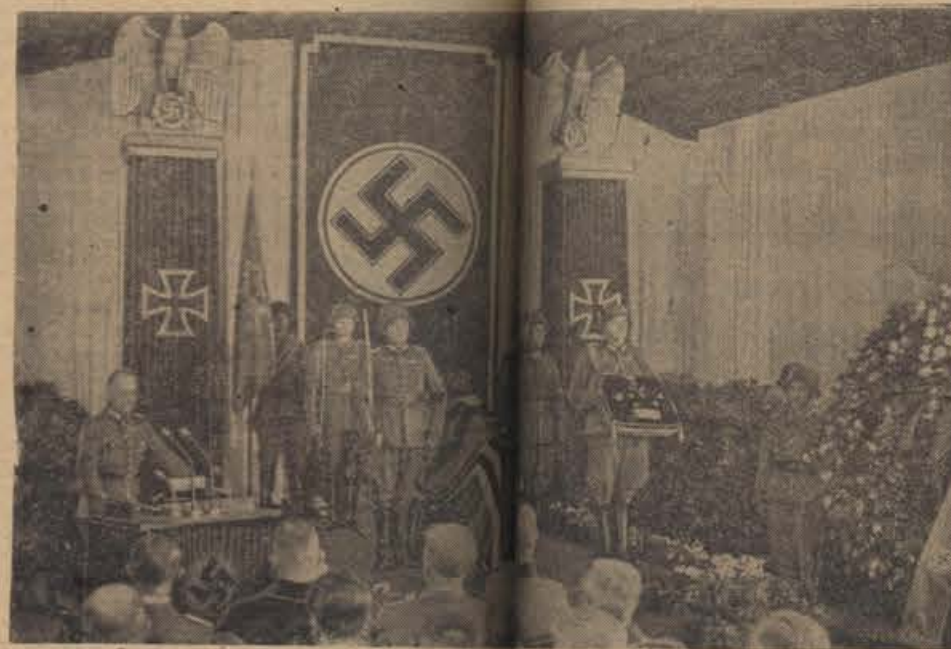
PK. Die Sowjets traten am 5. Oktober im Raum Ostwärts Kelme und nordwestlich Schaulen auf 30 km Breite, nach sehr starkem anhaltendem Trommelfeuer mit Unterstützung starker Luftwaffeneinheiten zum Angriff an. Während es zum Teil glückte, die Bolschewisten im Gegeangriff aufzufangen, erlag die weitgespannte Front einer Grenadier-Division der gewaltigen Übermacht. Eine Flut sowjetischer Panzer, auf einem schmalen Streifen, nicht weniger als zweihundert, gefolgt von bolschewistischen Schützendivisionen, drang durch diese Lücke ein und stieß nach Westen vor. In bitterschweren Kämpfen versuchten tapfere, entschlußkräftige Offiziere mit wenigen Soldaten aller Waffengattungen in den Artilleriestützstellungen und in den zweiten Stellungen die sowjetische Übermacht zu bremsen. Wohl gelang es, die Sowjets zu stoppen, nicht aber, sie aufzuhalten. Denn bereits am 6. Oktober eröffneten die Bolschewisten bei Raseinen ihren Großangriff, auch hier nach starkem Vorbereitungsfeuer mächtiger Artillerie, unterstützt durch Panzerverbände und unter pausenlosem Einsatz von Schlachtfliegern.

Wieder durchbrachen die Sowjets die vorderen deutschen Stellungen und dringen bis in die Artilleriestützstellungen vor.

In harten, erbitterten Kämpfen wehrten sich diese Batterien in direktem Beschuß, bis auch diese tapferen Grenadiere im Nahkampf überwältigt waren. Wie in den Nachbarabschnitten wurden auch hier die Sowjets nur vorübergehend zum Stehen gebracht. Im Nahkampf durchbrachen sowjetische Kampfgruppen, von Panzern unterstützt, auch diese Stellungen und strebten in ununterbrochenen harten Kämpfen in westlicher Richtung vor.

Das Ringen um neue Frontlinien.

Die hart kämpfenden, aufgesplitterten Verbände und Kampfgruppen ergaben sich nicht der sowjetischen Übermacht, sondern zwangen durch ihr zähes und tapferes Aushalten die gegnerische Führung zum Auflockern ihrer massierten Angriffe. Auf diese Weise wurde der übermächtige Vorstoß des Feindes gebremst, die sowjetische Truppenführung gezwungen, ihren geschlossenen Angriff aufzuspalten und sich der Bekämpfung der sich

Staatsbegräbnis für Marschall Rommel.

In einer süddeutschen Stadt nahm am Mittwochmittag das deutsche Volk in einem feierlichen Staatsakt Abschied von Generalfeldmarschall Erwin Rommel, Träger der höchsten Tapferkeitsauszeichnungen. Zahlreiche hochbetagte Veteranen der Wehrmacht, Partei und Stadt waren erschienen, um dem Verbliebenen die Ehre zu erweisen. — Unser Bild zeigt: Generalfeldmarschall v. Rundstedt hält die Gerede, in der Mitte der Sarg, an dem vier Generale des Heeres die Totenwacht halten, der Kranz des Führers.

Scherl-Bilderdienst-Autoflex.

Vom Kampf an der Scheldemündung.

Mit stärksten Kräften versuchen die Anglo-Amerikaner immer wieder unsere Sperrstellungen an der Schelde aufzubrechen und so die Durchfahrt nach Antwerpen zu erzwingen. An dem fanatischen Widerstand unserer Truppen sind alle diese Versuche bisher gescheitert. — Ein Stoßtrupp geht von einem Inselstützpunkt der Festung Schelde-Süd aus in das Niemandsland des Überschwemmungsgebietes vor.

PK-Kriegsber. Lutz Koch (Sch).

Neue Truppen für die Ostfront.

Auf einem Bahnhof hinter der HKL im Süden der Ostfront sind neue Divisionen eingetroffen. Heereslak geht sofort in Stellung, um das Ausladen gegen Angriffe aus der Luft zu sichern.

PK-Kriegsber. Knaack (Sch).

zäh während deutschen Kampfgruppen zu widmen. So gewann die deutsche Führung Zeit, um an der Memel eine neue Front aufzubauen und die vielfältige Zahl der sich einfindenden deutschen kleinen und kleinsten deutschen Kampfgruppen zusammenzufassen. Die bolschewistischen Panzer versuchten, zum Teil in eng zusammengefaßten Kampfgruppen, schnell nach Westen vorzustoßen, und einen offenen Kampf zu vermeiden, um die von Memel nach Tilsit senkrecht zum Kampffeld verlaufende große Rollbahn zu erreichen, damit auch die auf dieser Straße anfließende Trossen der Heeresgruppe Nord, vor allem aber die deutschen und litauischen Flüchtlinge abgeschnitten würden. Immer wieder aber in ununterbrochenen Kämpfen, in pausenlosem Einsatz aller zur Verfügung stehenden Kräfte vermochte die hier führende deutsche Panzerarmee diese Bedrohung abzuwehren und eine, wenn auch vorerst schwache Widerstandslinie aufzubauen.

Zivilbevölkerung gerettet.

Am 8. Oktober griffen die Sowjets wieder auf breiter Front an, drangen in die ostpreussische Schutzstellung ein und stießen darüber hinaus mit einer Panzerspitze von dreißig nicht mehr zu fassenden Panzern in den Raum südostwärts Krottingen vor. Zugleich wurde an diesem Tag in schweren und erbitterten Kämpfen ein Absetzen auf den Brückenkopf Tauraggen notwendig, gegen den die Sowjets mit massierten Kräften ununterbrochen anfielen. In beweglicher Kampfführung wurde weiter nördlich erneut eine Anzahl

Das Volk steht auf, der Sturm bricht los!

In der Exerzierhalle einer ostpreussischen Garnisonstadt waren am Jahrestage der Völkerschlacht von Leipzig die Volksmänner Ostpreußens angetreten, um den Aufruf des Reichsführers // Himmler zur Aufstellung des deutschen Volkssturmes zu hören.

//PK-Kriegsberichterstatter Falkowski (Sch).

Unsere Volksgrenadiere im Kampfraum Aachen.

In den von beiden Seiten mit größter Erbitterung geführten Kämpfen um Aachen haben sich unsere Volksgrenadierdivisionen ganz hervorragend bewährt und überall, wo sie zum Einsatz gelangten, dem Feind härtesten Widerstand entgegenzusetzen. — Gruppe einer Volksgrenadiereinheit in den Straßen einer Ortschaft im Aachener Raum.

PK-Kriegsber. Scheerer (Sch).

feindlicher Panzer abgeschossen. Aber der Druck auf die ostpreussische Grenze nahm zu. Der Memeler Zipfel war ernstlich bedroht. In der Zwischenzeit war das Abschließen einer großen Zahl deutscher Flüchtlinge und evakuierte Litauer bewerkstelligt. Zur gleichen Zeit stürmten zwei sowjetische Armeen die Stadt Memel, um die dort kämpfenden einzuschließen. Im Verlauf des 10. Oktober drangen die Sowjets über die Reichsgrenze, erbittert und zäh bekämpft, wobei jedoch immer wieder die feindliche Übermacht an Menschen und Material, auf der Erde und in der Luft allen Widerstand der tapferen Grenadiere und aller anderen Soldaten aufhob. Im Raum Heydekrug wehrten Nahkämpfer feindliche Panzer ab und verhinderten die Einschließung noch auf der Straße befindlicher deutscher Zivilisten. Dank der Initiative und der Entschlußfreudigkeit, wurden alle diese Zivilisten, auf dem Brückenkopf Minge zusammengedrängt, durch die Soldaten geborgen. Ein Hauptmann brachte hier mit wenigen Kräften den Sowjets hohe Verluste bei, dabei die Zeit gewinnend, alle deutschen Zivilisten und alles Wehrmachtgut über den Fluß bei Minge zu bringen.

Umfassung Tilsits abgewehrt.

Im Verlauf des 10. Oktober zeigten sich deutlich die sowjetischen Absichten, mit zwei Armeen eine Umfassung von Tilsit zu erzwingen. Großzügig in der Planung, hatten sie sich drei Ziele gesetzt: erstens den Durchstoß bis an die Küste und damit die Abschnürung der Heeres-

gruppe Nord; zweitens die Gewinnung der Stadt Memel und damit eines eisfreien Hafens und drittens den Übergang über den Memelfluß und die Einnahme von Tilsit, mit der Weiterführung des Angriffs in südwestlicher Richtung auf Königsberg. In Fortführung ihres Planes mußten die Sowjets in der Schlacht umgruppieren. In diese besondere Maßnahmen hinein drückte der deutsche Plan der neuen Front am Memelfluß. Mit den nun aus dem Kampffeld zwischen Memel und Litauen erfassten Verbänden, die, gegliedert, wieder abwehrfähig wurden, wuchs eine stabile Front, zu der sich verstärkend neu herangeführte Kräfte gesellten.

Das vorläufige Halt!

Obwohl die bolschewistischen Angriffe, die erneut von Panzern unterstützt wurden, am 11. Oktober nicht nachließen, wurden alle hieraus sich entwickelnden Krisen erfolgreich überwunden. Am 12. Oktober griffen die Bolschewisten nach Zuführung dreier aufgefüllter Panzerbrigaden zu je achtzig Panzern erneut an. In den Mittagsstunden des 12. Oktober eröffneten sie diesen Großangriff, den letzten dieser Art nördlich der Memel. Mit starken Kräften, die aus drei verschiedenen Richtungen nördlich der Memel in südwestlicher Richtung angriffen, wollten sie

noch einmal den Versuch machen, über den Memel zu kommen. Durch erneute wendige Gegenangriffe, bei denen sich besonders die im OKW-Bericht genannte 5. Panzer-Division auszeichnete, wurde dieser Plan des Feindes durch das tapfere Aushalten aller Soldaten sämtlicher Waffengattungen mit Unterstützung der deutschen Luftwaffe vereitelt. Die todesmutigen Gegenangriffe erschwerten die sowjetische Kampfführung erheblich. Nachdem fünf bataillonstärkige Angriffe der Sowjets in der Bereitstellung zerschlagen und weitere vier Angriffe abgewehrt worden waren, gelang es bei den bis in die tiefe Nacht hinein anhaltenden Angriffen aufzuhalten. Am 13. Oktober stellten sie auf Grund der hier erlittenen Verluste ihre Angriffe ein.

Damit war die siebentägige Memelschlacht einstweilen beendet. Durch das Einbrechen in den Memeler Zipfel und das Erreichen der Küste südlich und nördlich des Brückenkopfes Stadt Memel, haben die Sowjets deutschen Boden betreten. Die Kämpfe werden in diesem Raum nun auf ostpreussischem Gebiet ausgetragen und haben damit eine besondere Härte angenommen. Einer übermächtigen Überlegenheit von sechs voll aufgeführten Sowjetarmeen von 1200 Panzern war es geglückt, die weitgespannte deutsche Front auf-

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTIČEK

SADJARSKE NALOGE V JESENI

Mnogi sadjarji so mnenja, da je z obiranjem sadja v tekočem letu delo že končano. To pa ni res. Baš drevesom, ki so rodila, je sadjar dolžan posebne pozornosti. Prvenstveno je odstraniti iz sadonosnika podpore. Najbolje jih je shranjevati pod streho, kjer pa to ni mogoče, jih je zložiti v piramide kakor hmelovke ali jih vsaj priloniti h kakemu večjemu drevesu, kjer nas ne ovirajo. Podpore, ki čakajo v sadonosniku do naslednje sadne letine in morda ležijo po tleh, bodo kmalu preperle in propadle. Vsled teže sadja, vsled podpiranja in pri obiranju nastalih poškodb drevesja ne smemo prezreti. Vse večje rane je takoj gladko obrezati in namazati z drevesnim voskom ali drevesnim katranom. Pod drevjem je pobrati sleherni plod, predvsem pa je treba odstraniti črvice in gnilo sadje, ker se s tem že v kali zatira jabolčnega zavijača in druge škodljivce, predvsem pa sadno gnjilobo (monilija). Vse odpadke drevesa (listje itd.) je odstraniti oziroma pograbiteljati že v jeseni ter na licu mesta sežgati. Na ta način znatno zatremo škrlup, pa tudi razne druge sadne škodljivce. Debla in debelejšje veje je ostrgati. Staro, odmrlo skorjo je zbrati na pogrnjene plahte, odpadke pa vreči v ogenj.

Ako nimamo namena, izvršiti zimsko škropljenje že v jeseni, kar v gotovih razmerah in z raznimi škroplivi vsled občutljivosti drevja pred

pozebo ni priporočljivo, je sedaj dobro izvesti škropljenje s 5% apnenim beležem. Drevje, ki je rodilo, je navadno izčrpano ter je zlasti v nižinah občutljivo pred ozebo. Apneni belež pa ima to lastnost, da vsled bele barve odbija sončne žarke. S tem preprečuje segrevanje delov drevesa in delovanje sokov ter varuje drevje pred pozebo. Po apnenem beležu pa se tudi drevesna skorja lepo čisti in mladi, predvsem pa odpadajo mah in lišaji. Vsako mazanje debel starejšega sadnega drevja z zmesjo apna, ilovice in kravjeka pa je opustiti, kajti slaba stran tega je, da s tako gosto zmesjo nekako zamažemo škodljivce v njihovih skrivališčih, kjer prav lepo prezimijo.

Misliti je tudi na gnojenje sadnega drevja. Drevje, ki je rodilo, je nekako „lačno“ in mu je nuditi hrane. Čim je listje odpadlo, že lahko izvedemo gnojenje. V jeseni se poleg hlevskega gnoja in komposta z uspehom gnoji tudi s počasni delujočimi umetnimi gnojili. V intenzivnem sadjarstvu, kjer se ne prideluje podsadežev in kjer se zemlja pod drevjem obdeluje, je izvesti jesensko kop ali praho. To je zelo dobro zlasti v težki zemlji. Čim pa čas in vreme dopuščata, se je spraviti na čiščenje sadnega drevja. Predvsem pa ne smemo pozabiti na mlajše drevje, ki ga je pravočasno oviti in zavarovati pred zajcem.

UMNI KMETOVALEC

ZA ZDRAVA PODEŽELSKA NASELJA

Pri novih zgradbah je mogoče s smotrnim delom in strokovno pravilnimi ukrepi tudi pri manj ugodnih terenskih razmerah graditi popolnoma suhe stavbe. Znatno težje pa je odstraniti vlago iz že zgrajenih poslopij. Na žalost najdemo pa na deželi mnogo sicer solidno zgrajenih stanovanjskih in gospodarskih poslopij, pri katerih že na zunanjem zidovju vidimo, da so vlažna, da pronica vlaga visoko na temeljno zidovje.

Posebej moramo naglasiti, da je vlaga v stanovanjskih in gospodarskih prostorih škodljiva zdravju in gospodarstvu. Kolikor delavne sile ugonablajo vlažna stanovanja, povzročajoč in pospešujoč bolezni, koliko škode napravijo vlažni, nehijski hlevi v živinoreji, koliko dragocenih, s krvavim trudom pridobljenih kmetijskih pridelkov uničijo vlažna skladišča in shrambe! Zaveden kmet bo skušal z vsemi sredstvi ohranjevati svoje stanovanje, svoje hleve in vsa svoja gospodarska poslopja suha. Suha poslopja pa imajo tudi še eno prednost, ki jo kmet ne sme podcenjevati. Zahtevajo namreč malo stroškov za vzdrževanje: ne drobi se opeka, omet se ne kruši, les ne gnije, suho poslopje napravi vedno čist, prijazen vtis — sploh ima v gospodarsko-poslovnem pogledu neprimerno višjo vrednost, nego poslopje z vlažnim, pegastim zidovjem, preperelim podom in zatohlimi prostori.

Ako so poslopja vlažna, povzročajo vlago vedno razne okoliščine. Očitno ni zadosti prekrbljeno za to, da se prepreči dviganje talne vlage po laticah preko temeljev v nadtalno zidovje. Sredstva za borbo proti vlagi so tu podobna, prav za prav ista kakor pri novih po-

slopih, samo uporabiti jih bo težavneje pa tudi uspeh ne bo dosegljiv v polni meri, kakor če bi se bilo vse napravilo že pri gradnji. Vendar pa je v mnogih takih primerih mogoče položaj znatno izboljšati z razmeroma enostavnimi sredstvi.

Začeti moramo zopet pri temeljih. Z drenažami in odvodnimi kanali bomo skušali kolikor mogoče znižati talno vodo in po najkrajši poti odvajati vso deževno in površinsko vodo od poslopja. Ako so tla prizemlja prenizka, imamo dvoje možnosti: bodisi znižamo in splaniramo zemljišče okrog poslopja ali pa zvišamo, če je le količjak mogoče, tla v posloppju.

Posebno važno vlogo ima zidovje v temeljih. Mnogokrat tliči tu največja pogrška. Ako sestoji namreč iz poroznega (luknjicatega) kamna ali pa iz navadne opeke, ali če vsebuje porozno, mehko apneni malto, je tu glavni vzrok za pronicanje vlage iz zemlje v zidovje. V takem primeru bi bilo pač najbolje izmenjati vse mehko, porozno zidovje z dobrim tesnim betonom; edino tako je mogoče temelje popolnoma asanirati oziroma izsušiti. Kjer pa to ni mogoče, bomo skušali slabo temeljno zidovje vsaj obložiti z dobrim betonom, kletno zidovje pa, kolikor je porozno in v stiku z zemljo obetonirati in po možnosti še premazati z asfaltom ali terom.

Okrog vsega temeljnega in kletnega zidovja bomo pa, kakor je bilo že naglašeno, odstranili ves zemljeni material, izkopali jarek okrog vsega poslopja do spodnjega roba temeljev in ga napolnili z grobim kamnom. Ako je zemljišče zelo vlažno, je dostikrat potrebno, da napravimo betoniran kanal v globočini temeljev okrog vse hiše.

Plast iz grobega kamnja, gramoza ali prodca je tudi najboljša izolacija proti vlagi pod tlemi. Zelo dobro je, ako tako plast napravimo tudi pod kletnimi tlemi. Neobhodno potrebna pa je taka plast pod tlemi pritličja, ako hiša ni podpletena, ker se sicer ne ubranimo ponikanju talne vlage v stanovanjske prostore. Gramoz ali prodec, ki ga uporabljamo za nasip pod tlemi pritličja, ne sme vsebovati niti sledu humuznih (peščenih) snovi, ker se sicer takoj razvijajo škodljive glivice, zlasti glivice izredno škodljive hišne gobe. Dobro je, ako grobemu gramozu oziroma prodcu za podtalni nasip primešamo nekaj živega apna, ki uniči škodljive klice.

Najboljše uspehe pri asanaciji obstoječih poslopij bomo dosegli, ko se nam posreči ujeti dostop kapilarne vode od zunanje strani. Ako to ni mogoče, ima sodobna tehnika sredstva tudi za

izolacijo od znotraj. Taki načini so pa bolj zamotani in se na dajo izvršiti s sredstvi, ki so na vasi vsak čas in povsod pri roki.

Se na nekaj je treba opozoriti. Da bo poslopje suho, moramo upoštevati tudi glede neposredne okolice gotova načela.

Stene, zaraščene s trto ali drugimi plezalkami, so vedno izpostavljene vlagi zlasti pri tleh. Ne smemo dopustiti, da se tako okrasno rastlinstvo preveč razbohoti. Košata sadna drevesa bomo zasadili vedno primerno daleč od hiše. Popolnoma brez vsake koristi se mi pa zdi, ako kdo nasadi igličasto drevje tik hiše. Pameten kmet bo vsekakor znal najti pravo mero pri razmestitvi rastlinstva okrog svoje hiše, da mu bo v užitek pa tudi v veselje.

K.

NASE ZDRAVILNE RASTLINE

BALDRIJAN

Baldrijan (*Valeriana officinalis*) spada v rod baldrijanovih rastlin ter zraste do 150 cm visoko. Rastlina cvete v juniju oziroma juliju ter poseduje ploščnate korenine in ozke kakor tudi širokolisnate oblike. Baldrijan je doma v Evropi in ljubi vlažno okolje. Najraje uspeva v globoki peščnati in apneni zemlji. Posejemo ga najpozneje v juniju v toplo gredo, ki mora biti vedno dovolj vlažna. Kaljenje traja 3 do 4 tedna. 1000 zrn tehta pol grama. Za sto kvadratnih metrov potrebujemo 10 do 15 gramov semen. Če ga posejemo na prostem, je treba grede pokriti, ker so ptice veliki ljubitelji baldrijanovega semena. Sajenje izvršujemo aprila, razmnožujemo pa ga lahko tudi s pomočjo delitve rastlin. Na sto kvadratnih metrov posadimo približno 900 baldrijanovih rastlinic. Zetev je po sorti bodisi spomladi ali pozni jeseni drugega leta. Semena pridobimo 300 do 750 gramov na sto kvadratnih metrov. Na enem aru pridobimo 30 do 40 kg korenin (*Radix Valerianae*), ki edino prihajajo v poštev za znani in priljubljeni baldrijanov čaj. Ta čaj pomirjuje in ojačuje živce. Iz korenin pridobivajo eterično olje, baldrijanovo kislino itd. Med rastjo je treba cvetje izrezovati. Korenine je treba oprati, zelo razdeliti, izsušiti ter sušiti na zraku. Ako sušimo z umetno toploto, ista ne sme presegati 30 do 35 stopinj Celzija. Iz 9 kg svežih korenin dobimo 2 kg posušenih. Vsa potrebna pojasnila glede pridelovanja in nabave baldrijanovega semena daje: Abteilmung für den Heil- und Gewürzpflanzenanbau, Marburg, Schönerergasse 29, Tel. 24-85.

MELISA

Melisa, matičnik, rojevnik, medenika, medenik list, čebeloperka, maternjak. — *Melissa officinalis*. — *Melisse*, *Herzkraut*.

Ime: „Melissa“ = „mel“ = med in „apis“ = čebela.

Opis: Melisa je 30 do 100 cm visoka rastlina iz družine ustnatic (*Labiatae*) z vztrajno, vejnato korenino, iz katere se dviga pokončno, štiriočlato, precej vejnato steblo, z velikimi, nasprotnimi, pecljatiimi; kosmatimi, jajčastimi ali srčastimi, prirotenimi in po robu napiljenimi listi. — Rumenkasto ali rdečkasto beli cveti so zbrani po šest v kratkopeceljatih pazdušnih, navideznih vretencih. Čaša je dvoustnata.

Cvete od junija do avgusta. Raste: Doma je v Prednji Aziji, pri nas pa je goje po vrtovih.

Gojitev: Priporočljivo je posebno razmnoževanje z delitvijo, ker s semenom razmnožena rastlina pozno vzklje. Zemlja mora biti rodovitna, pa ne pregosta in ne prevlažna. Čeprav je rastlina vztrajna, vendar ni umestno puščati rastline nad 4–5 let, ker izgubi na odpornosti. Nabiramo liste in vso rastlino, preden se razcvete torej v začetku junija in avgusta.

Sušimo: Nabrane liste, oziroma rastlino v senci.

Lastnost: Vsa rastlina diši po citronah in vsebuje precej hlapnega olja, ki posebno pospešuje potenje lajša bolečine itd., grenke snovi, česlovino, smolo in sluz. Krepi živce, odstranja krče, vpliva blagodejno na možgane, srce, prebavila in maternico.

Uporaba: Že zdravniška knjiga iz leta 1720 pravi o melisi, da je „vroče in suhe narave v drugi stopnji. Na vino kuhana melisa zdravi ženski čas; prav tako zdravi naduho in star vred. Če koga ugrizne stekel pes, naj pije vino, na katerem je kuhal melisine liste. Ni se mu bati

zureißen und die wenigen eigenen Divisionen, die diesem Ansturm entgegenstanden, zu überrennen. Dank der heldischen, todesmutigen Tapferkeit und der mannhaften Zähigkeit haben Offiziere und Mannschaften aller Waffengattungen wie die Verzweifelten gekämpft, um den Feind von deutschem Boden abzuhalten. Sie sind erlegen, aber nicht resignierend und gleichgültig, sondern zäh kämpfend und zurückschlagend, sich an den Boden klammernd und dem Feind zum Teil im Nahkampf mehr als zweihundert Panzer abschließend. Die im Bereich der deutschen Führung mit ausweichenden deutschen Flüchtlinge, wurden geborgen. Dort, wo Zivilisten in Dörfern zurückgeblieben waren, wurden sie im Gegenangriff zurückgeholt, um sie dem Zugriff bolschewistischer Truppen und jüdischer Besatzungskommissare zu entziehen.

smrti. Kuhati liste na vodi in piti, liste pa polagati na glavo, izvleče otok in stori lahko glavo. Melisine liste na vinu kuhati je dobro, kadar koga piči pajek ali škorpion. Komur teče iz ušes, naj deva gori melisine liste.

Zaradi zgoraj omenjenih lastnosti je upravičena uporaba melise kot notranje zdravilo, in sicer v obliki čaja (1 veliko žlico ali 5—8 g na skodelico vode), ki ga daš bolniku 2—3 skodelice dnevno pri živčnih bolečinah v želodcu in srcu, pri motnjah v prebavi, krčih v črevesju, koliki ali zavižanju v maternici, napenjanju, naduhi, živčnih, zobno- in glavobolih ter bolečinah v ušesih, srčni nervozni, nevrasteniji, migreni in splošno pri živčnih boleznih (melanholijska, histrija itd.).

Zlasti je priporočljivo dodati melisi špajke (baldrijana) kot sredstvo za spanje.

Nameste same melise moreš pri nervozni uporabljal za čaj tudi mešanico rutice, melise, hmelja in baldrijana.

GOSPODARSKE VESTI

× V Franciji obratuje komaj tretjina industrije. Tako izjavlja gospodarski minister de Gaulle-ove vlade. Težave so v glavnem v dobavi električnega toka in v prevozi.

× New York nazaduje gospodarsko in finančno. Odkar traja vojna, je opažati padanje pomena mesta New York kot industrijsko-trgovsko-finančnega središča. Medtem ko se je industrija preselila na zapad, je bankarstvo prešlo v Chicago.

× Odrinjena deflacija v Belgiji. V Belgiji je moralo prebivalstvo oddati državnim blagajnam vse bankovce nad 100 frankov. Oddane zneske so oddajalcem vpisali v dobro ter dali vsakemu komaj 2000 frankov v novih bankovcih. Lastniki bančnih računov lahko razpolagajo samo 10% svojih dobroimetij po stanju iz leta 1940.

× Slovaška spravlja sladkorno peso. Na Slovaškem so okrog 10. oktobra začeli spravljati sladkorno peso, kar bo trajalo do kraja novembra. Producenti so obvezni oddati ves svoj pridelek tovarnam za izdelovanje sladkorja. Predelovanje sladkorne pese v druge svrhe kakor v sladkor in pririt je prepovedano.

× Vrbovje za pletenje košar. Na Moravskem (Protectorat) gojijo posebno v področju Mährisch-Weiskirchena vrbovje za pletenje košar. Ko so spravljani vsi kmetijski pridelki zaključno sladkorne pese, pride na vrsto tudi spravljanje vrbovih šib.

× Napredovanje slovaškega gospodarstva z električno silo. Na Slovaškem so po letu 1942 združili pet pomembnih elektran v eno veliko podjetje, ki zalaga velik del Slovaške z električno energijo. To je podlaga za obsežno elektrifikacijo vse dežele, ki se kljub vojnim težavam vsi zadovoljivo. Pridobivanje električnih sil je v lanskem letu naraslo za 26 milijonov kWh napram letu 1942.

DIVJI LOVEC

Spodnještajerska ljudska pravljica

V raznih krajih Spodnje Štajereke si pripoveduje podeželsko ljudstvo po izročilih prevzeto pravilico sledeče vsebine:

Pred več sto leti so v bližnjem gradu imeli lovca, ki je prinašal z lova graščaku vedno izredno velik lovski plen. Ni bilo lovca, ki bi mu bil lahko uspešno tekmoval z njegovimi lovskimi uspehi. Kadar koli si je zaželel pred svojo puško jelena, ga je lahko ustrelil. Vsaka žival, ki je v naših krajih živel, in je imela kot lovski plen vrednost, je bila obsojena na smrt, če je lovec to hotel. V času lova na zajce, je sam naložil po dvanajset do trideset zajcev dnevno. Srnjad je nosil z lova, kakor da bi jo kupoval v trgovinah z divjačino. Njegov graščak je prodal vsako leto največ lišičjih kožuhov, ker se ni nikdar vrnil z lova na zvitorepe lišice brez plena. Fazanov, jerebic, divjih petelinov, sov, orlov, sokolov in čukov je včasih ustrelil v tako velikem številu, da so jih vozili grajski hlapci z lovišča na vozovih v grad. Večeričjo zalego je streljal najbolj v času dozorevanja orehov. Z orehovega drevesa je navadno na vsak njegov strel padlo po pet do sedem vervec.

Na velikih skupnih lovih, ki so se jih udeležili razen graščaka, njegovih sinov in vseh domačih

MRTVIM V SPOMIN!

Zakon narave določa, da ima vsaka stvar svoj začetek, svojo življenjsko dobo in svoj konec. Kakor požene iz rastlinskega semena klica, se pozneje razcveti, razvije ter dozori, nakar odpade kot zrel sad; takšen je tudi proces življenja pri vsakem organskem bitju. Sledijo pač razdobja: naravna ljubezen med moškim in žensko, razmnožitev, novorojenček, fant ali deklica, mladenič ali mladenka ter končno mož ali žena. Ker je ta proces periodičen ali ponavljajoč, je naravno in logično, da pride po izvršenju vseh po naravi določenih funkcij ali izživetju konec ali zaključek, ki ga tudi človeški um ne more preprečiti. Ko je človek kot najvišje in najpopolnejše naravno bitje, izvršil namenjeno mu nalogo ter doživel svojo dobo, nastopi to, kar predstavlja konec vsakemu organskemu bitju — smrt.

Zaključka življenja ali smrti se boji in brani do neke meje vsako živo bitje. Človek, ki mu narava omogoča urediti si najlepši in najboljši način življenja, kar se po naključju usode lahko tudi deloma ali popolnoma izjalovi, se najbolje zaveda pomena smrti. To se vidi iz čuvanja zdravja ter prizadevanja po doseganju ugodnega, lahkega, prijetnega in dolgotrajnega življenja. Kot mislečemu bitju, mu je jasno, da je z nastopom smrti konec vsega dobrega in hudega na svetu, ter je čisto naravno, da si nikdo, ki misli normalno, ne želi smrti.

Ko človek umre, se loči za večno od vsega in vseh, kar mu je bilo trdega in grenkega ter dragega in ljubelega v življenju. Z nastopom smrti je človek bil in ni ga več. Za njega je vse končano. In ravno navezanost na svoje je tisto, kar dela težko ločitev ali smrt.

Lepa značajna poteza vseh narodov je, da že od nekdaj spoštujejo spomin umrlih. Tem zakonom izročil in navade gre tudi zaslugi, da poznaio narodi vsaj enkrat v letu dan, ki ga posvetijo spominu umrlih. Ta dan je pri nas prvi november.

Ko letos v šestem letu najetrajnejše vojne, počastimo spomin mrtvih, seajo naše misli nazaj v življenjsko dobo pokojnih, ki smo jih poznali in so nam bili v času njihovega življenja blizu. Počastitev in spomin pri tem ne sme prezreti tistih rajnih, ki so padli junaške smrti kot žrtve vojne, pa naj si bo na bojišču, v zaledju po letalskih napadih ali pa na druge, z vojnimi dogodki povezane načine. V kolikor nam razmere dopuščajo, obiščimo na dan vseh mrtvih tiste tihe domove ali pokopališča, kjer ni več ne stremljenja in ne hrepenenja, ne veselja in ne žalosti, temveč mir in tišina, in kjer bo danes ali jutri — za kar ne vemo ne ure ne dneva — tudi naše poslednje bivališče. Na vseh mrtvih dan mislimo o mrtvih samo lepo in dobro. S

smrtjo je zaključeno vsako morebitno nesoglasje izza časa njihovega življenja.

Ko bodo naši bralci letos na vseh mrtvih dan polagali jesensko cvetje na grobove svojih dragih pokojnih, ali pa v svojih domovih in delavnicah mislili na svoje nekdanje ljubljence, ki jih pokriva temna zemlja, naj se v lepih mislih spominajo tudi tistih mnogoštevilnih umrlih, ki niso zapustili svojcev, prijateljev ali znancev, da bi krasili njihove grobove ali pa počivajo v hladni zemlji, ne da bi kdo poznal njihova zadnja bivališča.

MALE VESTI

* Totalna vojna vpostava. Ministerialni direktor Faust je podal zastopnikom tiska pregled o položaju na delovnem trgu, ki je nastal na podlagi ukrepov, izdanih v okviru totalne vpostave. Razen tega je omenil postavitev mnogostevilnih novih vojaških divizij, ki so jih formirali iz moč, pridobljenih iz totalne vojne vpostave.

* Častiljiva starost Spodnještajerke. V Hakedahl-u Nr. 4 i Lippe, živi gospa Barbara Dobrina, rojena Schmarz, rodem iz Wisella, Kreis Rann, ki je dne 21. oktobra dovršila 91. leto starosti. Ta dan je vrla spodnještajerska žena proslavila v krogu svojih otrok, ki živijo v istem kraju.

* Poenostavljeno poslovanje Standesamt-ov. V nizu ukrepov, zadevajočih totalno vojno vpostavo, so poenostavili tudi uradovanje Standesamt-ov. Tako se bo oklice razglaševalo, dokler traja vojna, samo v kraju, kjer Standesamt objavi oklic. V primernih slučajih lahko Standesbeamte tudi opusti razglasitev oklicev. Čas oklica je znižan na teden dni. Nadalje je skrajšan način sodnega postopanja, s katerim se ugotavlja, ako pripada po sklepanju zakona nezakonskemu otroku ista pravica kakor zakonskemu. Na delovnem času se bo prištedilo tudi z uvedbo poenostavljene postopke okrog knjiženja rojstev in družinskih matičnih knjig. Vsa dela, ki se jih sedaj opušča za poznejši čas, se bodo po vojni zaključila. Uspeh poenostavljenja je pa izražen v pridobitvi oseb za oborožitev in oboroženo silo.

* Brezobzirno zadržanje napram bombnim poškodovancem. Ker so je Karl Falconetti, stanujoč v Marburgu, Gröndelgasse 4, branil, sprejeti v svoje stanovanje bombne poškodovance, akoravno je imel za to prostor na razpolago, so ga oblasti kaznovale s zaporom.

* Bombne ližake je izravnati. Tam, kjer so bomba poškodovale rodovitno zemljo po njivah in travnikih, je v interesu kmetijstva, da se dotične ploskve takoj rekultivira. V to svrhu je čas po spravljajanju okopavin za to delo najbolj pripraven. Poškodbe večjega obsega naj popravijo vaške skupnosti.

* Naslovi na živilskih kartah. Ker imamo, kakor znano, združene živilske karte in je izguba istih prav občutna, je v interesu vsakogar, da se na istih nahajajo naslovi imejteljev. Izgubljene karte se nadoknadi le v malokaterih primerih.

lovcev, tudi mnogoštevilni sosedni graščaki s svojimi sinovi in lovci, je napravil pred vso lovsko družbo tako ogromen lovski plen, da so videli v njem nekako nadnaravno lovsko bitje.

Akoravno ni ta grajski lovec nikdar veliko govoril in se ni v svojem življenju v ničemer razlikoval od ostalih grajskih lovcev svoje dobe, je po njegovi smrti izvedelo ljudstvo iz ust njegove žene daleč naokrog za ozadje njegove izredno velike lovske sreče, ki si jo je baje pridobil na sledeči način:

Kot sin pridnega grajskega lovca je nasledil službo svojega, na lovu smrtno ponesrečenega očeta. Kljub vzgoji, verovati v Boga, se tega ni držal. Živel je sicer kakor vsi ljudje njegove dobe, zanikal pa je Boga.

Ko je sedel neke pozne nočne ure utrujen na klečalniku na križpotju stoječega velikega križa, da bi si malo odpočil, se mu je prikazal hudič. Ker ni veroval v Boga, je zanikal tudi hudiča ter ga smatral roparjem. Komaj je obrnil puško v morebitno obrambo, mu je padla sama iz rok, prikazen mu je pa dejala: »Ker si lovec in ne veruješ v Boga, lahko služiš meni. Jaz sem hudič iz pekla in pridem po smrti po tvojo dušo! Ustrelj svojo puško v znak zaobljube meni in peklu v križ, plačilo dobiš od mene v času, ko boš živel na zemlji!«

Lovec je nato kakor uspavan, brez lastne volje nameril puško in oddal strel v križ. Takoj nato je pa hudič nadaljeval: »Zapisan in zaobljubljen si

meni in peklu. Po smrti pridem po tebe. Kot plačilo ti bom od te ure nadalje pomočnik pri lovu. Kolikor živali boš želel ustreliti, toliko jih bom spravil pred tvojo puškino cev in skrbel da jih pogodiš!«

Temu sta sledila grom in blisk, odprla se je zemlja, v katero je zginil hudič. Hudiču in peklu zaobljubljen grajski lovec pa se je podal domov, kjer je svoj doživljanj zaupal samo ženi, kar je ostala izključna tajnost obeh zakoncev do možne smrti.

Ko so po dolgi desetletjih uspešnega lovskega poklica našli ostarelegra grajskega lovca mrtvega v gozdu, kjer se je nahajal na lovu, mu je graščak priredil lep pogreb z udeležbo lovcev od blizu in daleč. Par dni po pogrebu pa je v temni noči prišel zopet sam hudič k lovčevi vdovi v spalnico in odnesel loveško puško pokojnega moža, s katero je nekoč streljal v križ. Bog je kaznoval lovca s posmrtno obsodbo radi okrumbe križa v življenju ter mu naložil, da se mora njegova duša do sodnega dne pokoriti z lovom in streljanjem po loviščih, kjer je v življenju bil grajski lovec s hudičovo pomočjo. V to svrhu mu je moral tudi sam hudič prinesiti in izročiti puško.

V tajnostvenih nočnih urah slišijo verni ljudje še danes od slučaja do slučaja streljanje s puško in lajanje lovskega psa ter pravijo, da gre za divjega lovca, ki dela pokoro, ker je služil hudiču.

HRABRI SPODNJESTAJERCI

Za hrabro zadržanje pred sovražnikom na frontah so dobili **Eisernes Kreuz II. Klasse**: Gefreiter J. Gorinschek iz Rogeisa, Ortsgruppe Kötsch, Kreis Marburg-Stadt; trije bratje: Obergefreiter Thomas Kieslinger, 44-Rottenführer Hermann Kieslinger in Obergefreiter Ferdinand Kieslinger, vsi iz Ortsgruppe Friedau, Kreis Pettau; Gefreiter Franz Wretschko, Ortsgruppe Zellnitz, Kreis Marburg-Land; Gefreiter Anton Damian in Grenadier Josef Petrowitsch iz Margareten-a, Ortsgruppe Kranichsfeld, Kreis Pettau; Gefreiter Anton Gaweš iz Zwischenteichen-a, Ortsgruppe Ankenstein, Kreis Pettau; Leutnant Sepp Mandl, Ortsgruppe Thesen, Kreis Marburg-Stadt; Gefreiter Franz Kurnik iz Zoggendorf-a, Kreis Pettau; Gefreiter Franz Jug, Ortsgruppe Marburg I, Kreis Marburg-Stadt; Gefreiter Alois Fritz iz Margareten-a in Grenadier Karl Rebertz iz Hinterbrücken-a, Kreis Pettau; Gefreiter Rudolf Nowak, Ortsgruppe Schilttern, Kreis Pettau; Soldat Johann Nedelko (iz Hinterberga) in Soldat Josef Ziserl (iz Burgstall-a), Ortsgruppe Thomasberg, Kreis Pettau; Obergefreiter Alfons Brandstätter in Obergefreiter Adalbert Gsellmann iz Margurga ter Gefreiter Franz Kowatschetz iz Ortsgruppe Margareten, Kreis Pettau.

Eisernes Kreuz I. Klasse so dobili: Gefreiter Josef Janschekowitsch (Bründl) iz Ortsgruppe Mörtendorf, Kreis Pettau; 44-Oberscharführer Hans Sailer, Ortsgruppe Wildon; Gefreiter Martin Fekonja iz Wanetina, Ortsgruppe Kirchberg, Kreis Pettau; Obergefreiter Josef Swer, Ortsgruppe Thesen, Kreis Marburg-Stadt in Obergefreiter Ferdinand Kieslinger iz Ortsgruppe Friedau, Kreis Pettau. Slednji se nahaja hkrati med današnjimi odlikovanci z odlikovanjem **Eisernes Kreuz II. Klasse** ter je prvi nosilec teh dveh visokih odlikovanj v svoji Ortsgruppi.

Kriegsverdienstkreuz II. Klasse mit Schwertern je dobil Wehrmannschaftsführer Anton Andritz iz Ortsgruppe Saldenhofen, Kreis Marburg-Land.

* **Bezugscheini, Kleiderkarte in živilske karte** spadajo v letalsko-zaščitno prtljago. Kdor teh listin pri letalskih alarmih ne vzame v zaklonišča, ne sme računati, da bi se mu v slučaju izgube izdale nadomestne listine.

* **Visoka starost.** V Kumbergu (Kreis Trifail) živi naročnik našega lista, gospod Bartholomäus Martintschitsch, ki se je rodil leta 1852 ter stoji v 93. letu svoje starosti. Vrta spodnjestajerska korenina je še čila in zdrava ter želi dočakati srečen izid sedanje vojne. Istotam imamo bralko Mario Zilenschek, rojeno leta 1864, živečo pri svoji omoženi hčerki Angeli Brawetz.

* **Smrtna kazen za zločin zoper pravost.** Sočasno v Marburgu je obsodilo na smrt, leta 1912 v Drachenburgu rojenega, mizarskega pomočnika Josefa Kautschitsch-a, ker je leta 1944 v okolici Marburga poskušal poslati dva mlada dekleta, kar mu sicer ni uspelo, ker sta se isti branili z vsemi silami. Imenovani je bil leta 1930 predkaznovan radi zločina umora ter poskušene posilstva na sedem let težke ječe. Smrtna sodba je bila izvršena.

* **Vzela je slovo za vedno.** V Sternbergu (Neumarkt) je umrla, stara 60 let, gospa Cäcilie Knes, rodona iz Wolfgrunda, Kreis Rann. Pokopali so jo na pokopališču v Sternbergu, kjer počiva že dvanajst spodnjestajerskih rojakov iz Kreisa Rann. Pokojnica je bila blaga žena ter bo ostala vsem v lepem spominu.

* **Brzjavna nakazila denarja je omejiti.** Kljub omejitvi brzjavne nakazovanja denarja so nakazila še vedno velika. V interesu razbremenitve brzjavne prog je, da se taka nakazila omeji na najnujnejše primere.

* **Dodatno pošiljanje paketov za delavce oboroževalne industrije.** Prometni minister je odredil, da lahko dobijo delavci oboroževalne industrije, ki živijo ločeno od svojih družin, mesečno po eno pošiljko s perilom, ne da bi se leta vračala v predpisani kontingent. Odpošiljatelj paketa mora v to svrhu imeti predpisano potrdilo dotičnega obrata.

* **Urad Betreuungsstelle des Reichs-Versorgungsamtes Graz** ima svojo podružnico poslovalnico v Marburgu, Tegetthoffstraße 6, pri pisarni Wehrmachts-Fürsorgeoffizier-ja. Zastopnik imenovanega urada iz Graza uraduje v Marburgu vsako sredo od 14. do 17. ure.

* **Zatemnitev mora preiti v kri in meso!** To velja za stanovanja, delavnice, vozila in žepne svetilke. Slednje je treba na vsak način zatemniti, da ne povzročajo nevarnosti. Luč predstavlja letalcem najboljši cilj. Opazijo jo na ogromne daljave, tudi če je čisto mala. Vsak letalec pa ve, da je tam, kjer je luč, gotovo tudi človek, hiša, delavnica, hlev, šupa, zaklonišče itd., kratko, življenje in gospodarstvo, torej cilj, ki ga sovražni letalci iščejo v svrhu bombardiranja.

* **125-letnica obstoja prve avstrijske hranilnice** so nedavno obhajali na skromen način s tem, da je podjetje darovalo velike vsote v razne socialne in dobrodelne svrhe.

* **Ustni testament vojaka.** Ako se nahaja vojak v smrtni nevarnosti, lahko napravi svoj testament brez vseh formalnosti. V takih primerih zadostuje, ako pred enim ali večjim številom tovarišev izjavi svojo poslednjo željo. Tako oporoka je veljavna samo tedaj, če si te priče dobro zapomnijo izjavljeno poslednjo voljo, jo zabeležijo ter javijo poveljniku svoje enote. Nadaljnja dolžnost poveljnika je, da odredi zaslišanje dotičnih prič po vojaškem sodniku. Na podlagi teh pisanih podatkov, ki jih je poslati zapuščinskemu sodišču, priznajo nato vsebino testamenta.

* **Ne dotikajte se stvari v po bombah poškodovanih poslopjih!** Vsaka prisvojitve tudi najmanjšega in popolnoma neznatnega predmeta se smatra kot pljenje in se kaznuje s smrtjo. To velja za vsako stvar brez ozira na vrednost, tudi če gre za hladni gumb. Ta strogost je potrebna, če se pomisli, da po bombnih napadih ni možno takoj spraviti, rešiti ali pa zastražiti blago in svojino ponesrečencev, ki so vsega obžalovanja in vsake zaščite potrebni.

* **Stoletnica otvoritve železniške proge Mürz-zuschlag-Graz.** Dne 21. oktobra je minulo sto let, odkar so otvorili železniško progo Mürz-zuschlag-Graz.

* **Prepoved nemškega časopisja v Argentini.** Argentinska vlada je prepovedala izhajanje večine nemških dnevnikov v območju Argentine.

* **V Nemčiji ni bede.** Angleški tisk je krmil svoje čitatelje že več let z lažjo, da vladata v Nemčiji glad in stiska. Sedaj je ta isti tisk naenkrat začuden in dementira svoje lastne nekdajne laži. Tako prinaša londonski list »News Chronicle«, ki je bil že pred vojno znan po svojem sovražstvu do vsega, kar je nemško, sliko nekaterih beguncev iz Aachen-a. Pod sliko se nahaja sledeča razlaga: »Mati in sinko nosita izvrstne in krepke čevlje. Mali dečko je toplo oblečen in izgleda dobro hranjen«.

* **Tragična smrt vzglednega sadjarskega strokovnjaka.** O priliki terornega letalskega napada na mesto Marburg dne 17. oktobra je bil od letalske bombe smrtno zadet 60 letni sadjarski inštruktor Franz Aplen-z, z njim pa je delila tragično usodo tudi njegova 45 letna soproga Herta. Pokojnega Aplenza in njegovo soprogo so položili v četrtke, dne 26. oktobra na mestnem pokopališču v Marburgu k večnemu počitku. Franz Aplen-z, ki je deloval na vinarski in sadjarski šoli v Marburgu skoraj celih 40 let, je vzgojil generacije naših spodnjestajerskih kmetijskih sadjarjev. Bil je velik strokovjak, mož izredne prakse in najzrelejših izkušenj. Sadjarstvu je posvetil vse svoje sile, svoj učiteljski poklic pa je izvrševal ne samo z vso resnostjo, temveč tudi iz ljubezni do stvari same. Dičila ga je mimo tega plemenitost njegovega srca z vsemi moškimi viri. Spodnja Štajerska je izgubila s pokojnim Aplen-zom enega izmed najboljših in odlikovanih sadjarjev, njegovi najlepši spomeniki pa so mnogostevilni vzorni sadosnosniki, ki so nastali po lepih prizadevanjih njegovega praktičnega podučevanja.

* **Anglo-Amerikanci kršijo neprestano švicarsko nevtralnost.** Po švicarskih uradnih vesteh so v nedeljo tako angleška kakor tudi ameriška letala prekršila švicarsko nevtralnost. Predpoldan so namreč preletela jugovzhodno, popoldan pa jugozapadno mejo.

* **Roosevelt je preteklo soboto obiskal New York.** Za vzdrževanje reda in za osebno varnost prezidenta je bilo mobiliziranih 10.000 policijskih agentov.

* **Na povelje Moskve.** Sovjetska komisija v Helsinkiju je zahtevala od finske oblasti, naj ji preskrbijo 10.000 finskih delavcev za gradbeno dela v področju Porkkala pri Helsinkiju. To ozemlje je morala Finska odstopiti po besedilu premirja Sovjetiji. Švedski list »Svenska Morgensbladet« pristavlja, da so finske oblasti to zahtevo »rade izpolnile«.

GOSPODARSTVO

Krompirjevka kot gnojilo

Na žalost se še vedno najde kmetovalce, ki sežigajo krompirjevo travo. (Krompirjevko ali krompirjevko,) ne da bi se zavedali, da gre za sestavni del krompirjevega pridelka, predstavlja jočega dragoceno surovino za gnojitev črne prsti ali humusa in zemlje v splošnem. Največji nesmisel predstavlja zažiganje krompirjevke tam, kjer primanjkuje rodovitni zemlji humusa in redilnih snovi.

Znano je, da nam radi vojne primanjkuje umetnih gnojil, posebno dušika in fosfatov, kar se pa v velikem obsegu lahko izravna, če uporabljamo in pravilno izkoriščamo naše lastne, za gnojilne svrhe upotrebne surovine. Ena teh surovin je krompirjevka, ker vsebuje na primer trikrat toliko dušika, kakor žitna slama. Krompirjevka je pa tudi bogata na drugih redilnih snoveh.

Njiva, na kateri je zrastle 200 meterskih stotov krompirja, da lahko 40 do 60 stotov krompirjeve trave, ki vsebuje kakih 15 do 20 stotov suhih snovi, to je 8 do 10 centov humusa, nadalje 30 do 40 kg dušika, kar da 150 do 200 kg apnenega dušika, razen tega 50 do 60 kg kalija, to je 125 do 150 kg 40% kalijeve soli; 8 do 12 kg žveplene kisline, to je 50 do 70 kg tomaževe žindre in 40 do 60 kg apna.

Vrednost krompirjevke znaša kakih 40 do 60 RM na hektar. Če primerjamo to vrednost s ploskvami krompirjevih njiv širom Velike Nemčije, predstavlja krompirjeva trava veliko premoženje naroda.

Iz povedanega je sklepati, da nikakor ne kaže, še dalje sežigati krompirjevko. Komur primanjkuje nastilja, naj suši krompirjevko in jo uporablja v hlevu kot nastilj. V drugem primeru jo je pa predelati v gnoj ali kompost. Spravljanje krompirjevke na kupe komposta ni popolnoma enostavno, ker zavzema veliko prostora in slabo pregnije. Najbolje je, naložiti jo najprej zraven kompostnega kupa in pozneje sčasoma plast za plastjo kompostirati skupno z drugimi odpadki. Taki kupi komposta morajo biti vedno vlažni.

× **Madžarska bo podvojila podiranje drevja.** Madžarska namerava v prihodnjem lesno-gospodarskem letu podvojiti količino posekanega drevja. S tem hočejo izravnati primanjkljaj, ki se je v zadnjih letih pojavil radi pomanjkanja transportnih možnosti. Madžarska razpolaga s kakimi 3 milijoni hektarjev gozdov za izkoriščanje.

* **630 Letoncev so postreljali s strojnimi.** Švicarska brzjavna agentura poroča iz zanesljivih londonskih virov, da skuša velik del prebivalstva Letonije zbežati, da bi se ubranili na ta način boljševiskih grozodejstev, zlasti pa terorja in eksekucij GPU, čije oddelki sledijo sovjetskim četam za petami. Begunci, ki so prispeli na švedsko tla, pripovedujejo, da so boljševiski po zasledbi vasi Skalsuava vse prebivalce — tudi ženske, deco in starčke — pobili kot »protikomunistične elemente«. V Leodni je GPU zbral 630 ljudi iz okolice, nakar so jih postreljali s strojnimi. Boljševiski so pričeli na Letonskem tudi z deportacijami, kakor so to že prakticirali v letih 1940 in 1941. Da bi si rešili golo življenje, bežijo ljudje v gozdove, vendar jih GPU sistematično preiskuje.

* **Slovaška tiskovna zbornica v Bratislavi** so te dni konstituirali tiskovno zbornico za Slovaško. Zbornica ima posebne sekcije za časnikarje in za izdajatelje. Predsednikom je bil imenovan sedanji prosvetni minister Kočíš. V sekciji so zastopani tudi Nemci in Madžari.

* **Bolgarski dar za Nemški Rdeči križ.** Te dni je izročila v Graz-u neka deputacija v imenu 46 v Graz-u delujočih bolgarskih vrtnarjev Nemškemu Rdečemu križu 11.750 Reichsmark kot izraz njihove povezanosti z nemškim narodom. S to prostovoljno manifestacijo so ti Bolgari istočasno dokazali, da stojijo v taboru narodne Bolgarije in da so spoznali v boljševisizmu smrtnega sovražnika svoje dežele.

* **Bivši finski prezident Risto Ryti** je po vesteh iz švedskega vira, težko in nevarno zbolel.

**Zatemnitev od 13. 10. do 5. 11. 1944
od 17.30 do 6. ure.**

Horthy se je podal v Nemčijo

Novce posameznosti o političnem preobratu na Madžarskem
Ves madžarski narod v nacionalnem taboru

V zvezi s političnim preobratom, ki je zadnje dni dovedel na Madžarskem do Horthy-jeve demisijske ter do sestave Szalassy-jeve vlade, so v Budimpešti s pristojne strani izdali sledeče posameznosti:

Ko je v nedeljo, dne 15. oktobra, peštanska radio-postaja v Horthy-jevem imenu objavila proklamacijo, ki je vsebovala izdajstvo napram Nemčiji ter kapitulacijo Madžarske pred boljševizmom, je nacionalna opozicija takoj odgovorila s primernimi protitukrepi. V tistem trenutku se je nacionalna opozicija odločila, da bi istočasno odpravila trhlj režim grajske klike ter ga nadomestila z ljudsko vlado. Odločno držanje nacionalne opozicije je v taboru regenta in njegove izdajalske klike izvalo veliko nesigurnost. S stopnjevanjem pritiskom opozicije je postal položaj za regenta končno nevzdržen, ker se je medtem jasno izkazalo, da so se mase madžarskega naroda obrnile z njegovom proti izdajalskemu zadržanju madžarskega državnega vodstva.

Pod pritiskom tega razvoja se je odločil regent v ranih jutranjih urah 16. oktobra za političen umik. Za svojo osebo je izrazil željo, umakniti se

v privatno življenje ter oditi iz Madžarske. Potom ministrskega predsednika Lakatosa je sporočil nemškemu poslaniku, da se želi postaviti pod nemško zaščito ter da prosi za sebe in za svojo rodbino azil v Nemčiji. Tej prošnji je bilo ugodeno. Istočasno je izdal general Lakatos primer-na povelja policiji in vojski, da bi preprečil kroy-prelitje.

Se istega dne je odločil regent Lakatosovo vlado in je poveril vodji stranke puščicistih križev, Szalassy-a, s sestavo nove vlade, obenem pa je podpisal svojo demisijsko, v kateri se je odpovedal vsem regentskim pravicam. Nato je gospod Horthy zapustil Budimpešto s posebnim letalom in odletel v Nemčijo. V njegovem spremstvu sta bila razen rodbine, podmaršal Vattay, dose-danji šef vojaške pisarne in generalmajor Oruns-sik. Mala izdajalska klika, ki je hotela z nameravano brezpogojno kapitulacijo pahniti Madžar-sko v boljševiško brezno, ni na noben način poskušala preprečiti preobrata. S tem je bil podan dokaz, da so bili ti izdajalski krogi na zelo slabih nogah. Na drugi strani pa se je izkazala moč nacionalnih sil, ki imajo podporo celokupnega madžarskega naroda.

Spaak ne prenaša resnice

Kakor poroča posebni dopisnik agencije Reuter iz Bruslja, je tamkaj nastala resna politična kriza. Komunisti so namreč začeli ostro ofenzivo proti Pierlotovi vladi, ker se je doslej izogibal sodelovanju s komunisti. Med prebivalstvom pa se je istočasno širilo nezadovoljstvo nad zmešnjavo v preskrbi ljudstva z živežem in tokom.

Zunanji minister Spaak, ki se je pravkar vrnil iz Londona v Bruselj, je imel govor, v katerem je skušal zaščititi vlado, prebivalstvu pa dopovedati, da je prehrana anglo-ameriških okupa-cijskih čet prvenstvena stvar in da nikdo ne sme misliti, da so z „osvobojenjem“ prenehale tudi sovražnosti. Od belgijskega naroda je zahteval Spaak, da mora še nadalje prenašati breme-na ter da ga čaka, „še velike težave“. Spričo priznanja glede narodne stiske in vladne o-nemoglosti je zares čudno, da je udaril Spaak po tistih, ki so ugovarjali, da je šlo Belgijcem pod nemško upravo bolje. „Proklinjam v tej uri vse tiste nespametne in zločinske izjave takih oseb, ki pravijo, da jim je šlo pod nemško upravo bolje.“ Spaak je torej prepovedal resnico, zahtevajoč od belgijskega naroda, da naj laže v lastni žep na ljub „osvoboditeljem“, ki so pomagali emigrantski kliki zopet na sedlo, dočim so na-rodu prinesli samo bedo, stisko, draginjo in go-spodarsko anarhijo.

„Okrutni človeški lov“

Boljševike v Sovjetiji navdaja velika jeza z ozirom na dejstvo, da je uspelo razmeroma velikemu številu beguncev pobegniti iz baltičkih držav v za njih odločilno Švedsko. Kakor ome-njamo na drugem mestu, je prispelo na Švedsko že več desetstisočev beguncev. Jasno je, da je sleherni izmed teh beguncev propagandist proti boljševizmu. To je moskovskim boljševikom silno neprijetno, kajti švedska in Norveška sta po kapitulaciji Finske prihodnji cilj grabelžljive Moskve. Nič čudnega torej ni, da se zrcali bes-nilo moskovskih boljševikov v strahovito ne-kvalifikacijskih izpadih proti baltičkim begun-cem. Ta onemogla gonja pa gre sedaj na živce celo samim Švedom, ki so našli na ta način po-vod za prezentiranje neprijetne resnice boljšev-ikom. Tako ugotavlja stockholmski list „Mor-gen Tidningen“, da so baltičke države kljub sve-čanin obljubam takozvanih „zaveznikov“ po-novno oguljufali za njihovo samostojnost. Šved-ski list nadaljuje svoje rezoniranje takole: Če pravijo v Moskvi, da so se baltičski narodi leta 1940 prostovoljno priključili Sovjetski Uniji, je v zvezi s tem tudi znano, kako neki je izgledala

ta „prostovoljnost“. Vlade zapadnih sil pa mol-čijo tudi spricho dejstva, da so sovjeti niti ne dopu-ščajo dvoma glede svojega namena, preseliti bal-tičsko prebivalstvo v notranjost Sovjetije ter ga tako praktično uničiti.

S tem, da je „Morgen Tidningen“ označil boljševiško gonjo proti baltičkim beguncem kot „okrutni človeški lov“, je brez dvoma zadel žreb-elj na glavo. Toda kdo se briga na svetu za ta novi boljševiški množinski umor razun Nemčije in njenih zaveznikov?

□ Razočarana Belgija. »Vtis Belgijcev, da bodo odslej brez skrbi in da bodo dobro in v blago-stanju živeli zgolj manifestacijam mirnega zna-čaja, je doživel velik potres.« To ugotovitev je zapisal na uvodnem mestu posebni dopisnik lista »Daily Telegraph«. — Doživeli so — tako nadal-juje omenjeni list — da so jim bančni konti ve-činoma zamrznili in da so je omejili obtok ban-kovcev. Doživeli so nadalje, da je na trgu izgri-nilo ne samo maslo, nego tudi druga živila. V Bruslju so zaprli vse restavracije. Misleči Bel-gijci pričakujejo v veliki zaskrbljenosti zimo, kajti tudi kuriva ni na razpolago v dovoljni meri.

□ Moskva razpihuje ogenj revolucije v Španiji. Kakor poroča stockholmski list »Aftonbla-det«, računajo v Londonu že v kratkem z izbruhom nove revolucijske vojne v Španiji. Priprave za to meščansko vojno razpihuje Moskva. Agencija Reuter citira odlomke iz nekega članka, ki ga je sovjetski list »Vojna i raboci klas« naperil proti Francovi Španiji. V tem članku zahteva omenjeni sovjetski list, da je treba v interesu bodoče evropske varnosti popolnoma desinficirati gnezdo fašistične infekcije. Francoski levičarski list »De-peche de France« potrjuje angleške informacije, ko pravi, da je zmešnjava v Kataloniji vedno večja. Iz poročil, ki prihajajo s pirenejske meje, je posneti, da vlada v Španiji velika napetost, ki lahko hitro zavzame značaj revolucionarnega gibanja proti Francovi vladi. Revolucionarne do-godke ob španski meji priznavajo v Parizu tudi gaullistični krogi, čeprav si prizadevajo bagate-lizirati in zamočati boljševiški kaos v južni Franciji. Tako so morali priznati, da tvori več desetstisoč Spancev na jugozapadu Francije te-žavno vprašanje.

□ Čangkajšek igra klaverno vlogo. Anglo-Amerikanci so že večkrat neženirano pokazali, da je Čangkajškova Kitajska sicer dobra vzpre-za živina pred njihovim imperialističnim vrom, v ostalem pa jo smatrajo zgolj kot narod druge ali tretje vrste. To je sedaj zopet jasno povedal »Daily Express« ki piše med drugim sledeče: »Vzdržuje se domneva, da spada Kitajska k šti-rim velikim silam. Čangkajška se še vedno sma-tra govornikom Kitajske, kakor govorijo Roose-velt za Zedinjene države; Churchill za Veliko Britanijo in Stalin za Sovjetsko Unijo. Ta je žal samo fikcija, kajti Čangkajšek kontrolira dejansko samo del Kitajske.«

* V Estonski imajo že kolhoze. Moskovska po-ročevalska služba je objavila vest, da so bile v Estonski, ki figurira sedaj kot »sovjetska repu-blika«, vzpostavljene vse boljševiške instance in komunistične organizacije. Preteklo soboto so imeli sovjetski funkcionarji zborovanje, na kate-rem so poročali o uničenju kmečke posesti, ter o sreditvi in uvedbi kolhozov, t. j. državnih po-vestev, na katerih smejo nekdanji posestniki sa-mo še garati in pridelovati.

* Borbe v severni Španiji. »Aftontidningen« po-roča iz Barcelone, da se odigravajo v severni Španiji v dolini Aran boji med regularnimi špan-skimi četami in med španskimi boljševiki, ki so vdrl čez mejo iz Francije. Boljševiki so zavo-jevali štiri španske vasi, toda regularne čete so jim v soboto iztrgale eno izmed teh vasi. Boji so se pričeli preteklo sredo. Doslej je že padlo in bilo ranjenih okrog 3000 španskih boljševikov. V poročilu se omenja da so španski komunisti do-bro oboroženi s puškami, strojnimi in metalci min angleškega in ameriškega izvora.

* London je dejansko razdejan. Londonski list »Sphere« ugotavlja, da v Londonu ni niti enega dela ali predmestja, ki ne bi bilo trpelo vsled biskovite nemške letalske ofenzive 1940-41 in vsled obsestevanja s povračilnim orožjem »V 1«. V enem izmed londonskih predmestij ni ostala nepoškodovana niti ena hiša. V nekem drugem predmestju je poškodovanih 80 odstotkov vseh hiš. Tako je priletela prva letalska bomba »V 1« na neki most s štirimi progami železnice »London and North Eastern Railways«.

* 30.000 Fincev zbežalo na Švedsko. Do pre-teklega ponedeljka ob polnoči je prispelo na Švedsko iz severne Finske 30 tisoč ljudi in 18.047 glav živine.

* Silne izgube Sovjetije. Predsednik sovjetskih strokovnih organizacij in zastopnik Sovjetske Unije na mednarodnem kongresu strokovnih orga-nizacij, Kuznecov, je podal značilno izjavo o strahotnih človeških izgubah, ki jih beleži Sov-jetska Unija. Stalinova metoda brezobzirnega po-žiljanja ljudstva v smrt je zahtevala v treh letih okrog sedem milijonov mrtvih vojakov. Poleg tega je izgubila Sovjetija 70 tisoč tankov, 60 tisoč letal in 90 tisoč topov. Čeprav Kuznecov sigurno ni povedal čiste resnice, izhaja že iz njegovega delnega priznanja vsa težina izgub, ki jih je pre-trpela v teh treh letih Sovjetska Unija.

* Velika eksplozija v Clevelandu. V Clevelandu se je odigrala te dni silna eksplozija v nekem laboratoriju, v katerem so izdelovali tekoči plin. Nastal je nenadoma požar, ki se je radi vihar-nega vremena naglo razširil, povzročujoč celo vrsto novih manjših eksplozij. 70 oseb je bilo tako ubitih, 168 oseb pogrešajo, 235 pa jih je bilo težko ranjenih. Okrog 3600 oseb je brez stre-ha. Ker je nastala nevarnost novih eksplozij in ker je prekinjena dobava plina, vode in toka, je moralo nadaljnjih 10 tisoč ljudi izprazniti po-škodovane hiše.

* Nesreče v ameriški oboroževalni industriji. V ameriški oboroževalni industriji so zabeležili od pričetka vojne do danes 37 smrtnih nesreč. 219 tisoč delavcev oziroma delavk je dobilo tako težke poškodbe, da so za vse življenje dela ne-sposobne, 450 tisoč delavcev je pa začasno nespo-sobnih.

* Mihajlovič je pobegnil v Italijo. Agencija Reuter je sporočila iz Londona, da je bivši »ju-goslovanski vojni minister« Draža Mihajlovič za-pustil »jugoslovansko državno ozemlje« ter od-potoval v smeri proti Italiji.

* Nagi ljudje v »osvobojenih pokrajinah«. Biv-ši ban dr. Marušić in sedanjí prometni in pro-svetni minister Subašičeve vlade je izjavil po po-ročilu agencije Reuter, da je pomanjkanje obleke v »osvobojenem ozemlju« deloma tako veliko, da delajo kmetice na polju na gne in da so oblečene samo s predpasnikom. Štiri do petčlanske rod-bine posedujejo čestokrat samo eno obleko, ki jo nosi tisti član rodbine, ki ima zunaj opravka. Ostali člani rodbine sedijo medtem popolnoma nagi v svoji hiši. V teh krajih hodi narod po večinah bos, ker ni obutve.

* Krvavi dijaški nemiri v Bukarešti. V Bukarešti so aretirali več nacionalnih vseučiliških pro-fesorjev. V zvezi s temi aretacijami je prišlo do burnih demonstracij dijaštva. Ker policija ni zadovoljvala, so še vpostavili GPU proti demon-strantom. Več dijakov je bilo ubitih, 30 ranjenih, nad 200 pa aretiranih ter izročenih zločasnemu GPU.

* 165.000 Fincev je doslej pribežalo iz Finske na Baltika na Švedsko. Ti Fini so se zbalí sov-jetske strahovlade na Finskem.

OSRAM

*macht vieles leichter:
— auch
neues Wirken.*

Viele neue Arbeitsaufgaben erfordern exaktes Sehen, dazu bedarf es besten Lichtes, wie es OSRAM spendet. Wer ausschaltet, wenn es nicht mehr benötigt wird, hilft auch hierdurch eine lichtvolle Zukunft sichern.
OSRAM.

*viel Licht für
wenig Strom!*

Nebensächlich oder unwichtig

sind heute viele alte Gewohnheiten gegenüber dem einen Ziel: Dem baldigen Sieg. Zahnpflege ist zwar nicht unwichtig, aber Aufmachung u. Geschmack einer Zahnpasta. „Rosodont“ bittet hierfür ebenfalls um Verständnis.

Rosodont
Bergmanns feste ZAHNPASTA

Erfolgreiche
RUSSEN- und SCHWABENBEKÄMPFUNG
übernimmt 800
Schädlingsbekämpfungsanstalt A. STREIT,
Wien II, Tandelmarkt. 8.Tel. A 47-0-86.

Wir geben allen die traurige Nachricht, daß mein lieber Gatte, unser guter Vater, Bruder und Onkel Herr

Josef Urschitsch

Gastwirt aus Tschatsch bei Rann/Sava

am 18. Oktober 1944, im 71. Lebensjahre, nach kurzem, schwerem Leiden, für immer von uns gegangen ist. Er wurde am 21. Oktober 1944, auf dem Friedhof im Bad Berka (Thüringen) zur ewigen Ruhe beigesetzt. Er ruht fern seiner heißgeliebten untersteirischen Heimat. 696

Bad Berka (Thüringen), Marburg-Dr., am 23. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:

Josefine Urschitsch geb. Jager, Gattin; Nada und Marjan, Kinder, und alle übrigen Verwandten

Danksagung.

Allen, die meinen unvergeßlichen Gatten, unseren guten Vater, Bruder und Onkel JOSEF URSCHITSCH das letzte Geleit zu seiner Ruhestätte gaben, allen Blumenspendern sowie für die aufrichtige Anteilnahme an unserem Schmerz danken wir auf diesem Wege herzlichst.

Bad Berka (Thüringen), den 26. Oktober 1944

Familie URSCHITSCH.

Schmerz erfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn, Bruder, Onkel und Schwager

Matthäus Lach

Gefr. der Luftwaffe, ausgezeichnet mit dem EK II, dem Verwundeten-Abzeichen in Silber, dem Erdkampfabzeichen der Luftwaffe u. der Nahkampfspange I. Stufe

am 3. Oktober 1944, als Freiwilliger an der Ostfront im Kampf gegen den Bolschewismus für Großdeutschland im Alter von 22 Jahren gefallen ist.

Marburg-Dr., Kötsch, Frauenberg, Fraustauden, Nieder-Kellersdorf, Luttenberg, Wien, im Einsatz, am 24. Oktober 1944.

In tiefer Trauer:

Matthias und Maria Lach, Eltern; Traudi, Braut; Frieda, Max, Walter, Melnik, Geschwister; Fritz Gruber, Felix Pristanik, Schwäger; Frieda und Maria Lach, Schwägerinnen; Josef Lach, Onkel; Maria, Katharina, Franziska und Anna, Tanten; Karl u. Maria Landkammer, Großeltern; Franz Landkammer, Onkel; Fanni und Lini Landkammer, Tanten. 692

Vom Schicksal schwer getroffen geben wir die traurige Nachricht, daß unser über alles geliebter, guter, unvergeßlicher Sohn und Bruder

Franz Krulez

44-Sturmmann

am 10. August 1944, im schönsten Alter von 31 Jahren, an der Westfront gefallen ist. 858

Schwarzenbach-Mießtal, Trifail, im Oktober 1944

In tiefer Trauer:

Josefine und Franz Krulez, Eltern, u. alle übrigen Verwandten

Mit traurigem Herzen teilen wir allen Bekannten mit, daß unser guter Vater, Groß- und Schwiegervater, Herr

Simon Wrschitsch Landwirt

am 6. Oktober 1944, im 83. Lebensjahre, sanft entschlafen ist. Er wurde am 8. Oktober 1944, um 15 Uhr, in Maria-Schnee beigesetzt. 859

Maria-Schnee, am 6. Okt. 1944.

In tiefer Trauer:

Felix und Josef, Söhne; Justl und Maria, Schwiegertöchter; Franziska, Elisabeth, Ignaz, Stefanie, Johann, Maria, Cäcilia, Josef, Franz, Margarethe und Amalia, Enkel u. Enkelinnen

Dem unerforschlichen Ratschluss des Allmächtigen hat es gefallen, unsere

Lieben
Franz Aplen
Obstbaulehrer
und
Hertha Aplen
geb. Diwiak

anlässlich des Luftangriffes am 17. Oktober 1944, jäh aus einem arbeitsreichen, Leben tragisch herauszureißen. Was an unseren Lieben Toten sterblich war, beten wir am Donnerstag, den 26. Oktober 1944, um 16.30 Uhr, am Städtischen Friedhof in Draufweiler zur letzten Ruhe. 698

Marburg-Dr., Windischlandsberg, Berlin, am 25. Okt. 1944.
Irene Ambroschitz, Ziehtochter, im Namen aller Verwandten.

Schmerz erfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn

Ludwig Romich

Gefreiter

geb. am 8. August 1923, am 4. Oktober 1944, seinen an der Front erlittenen schweren Verletzungen in einem Lazarett erlegen ist. Die Beisetzung fand auf einem Ehrenfriedhof am 25. Oktober d. J. statt. 857

Fresen am First, den 21. Oktober 1944.

Franz u. Marie Romich, Eltern, und Geschwister.

Schmerz erfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß

Johann Toinko

Grenadier

am 28. Juli 1944, im Alter von 22 Jahren den Heldentod gefunden hat

Untertainach-Bärenthal, den 17. Oktober 1944. 690

In tiefster Trauer:

Johann und Maria Toinko, Eltern; Franz, Josef, Alois Maria, Rosalia, Aloisia, Geschwister, und Anna Zmoreschek.

Schmerz erfüllt geben wir die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn und Bruder

Alois Michelitsch

Gefreiter

im 21. Lebensjahre, am 23. Juli 1944, seiner an der Ostfront erlittenen schweren Verwundung erlegen ist und auf einem Heldenfriedhof beigesetzt wurde. 683

Pölsbach, am 18. Okt. 1944.

Alois und Rosina Michelitsch, Eltern; Emil und Gottfried, dzt. im Felde, Söhne, u. alle Verwandten

NEUES
Futter für Wuchs und
Mästung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg

Zentraldrogerie Emil Thür
Marburg (Dr.) Herrng. 33

Die fertiggestellten Kleidungsstücke der
FÄRBEREI u. CHEM. REINIGUNGSANSTALT
LUDWIG ZINTHAUER
sind ehestens in der Hindenburgstr. 7,
im Hof abzuholen. 684

Kleiner Anzeiger

Realitäten und Geschäftsverkehr

Kleiner Besitz wird in Pacht gegeben.
Adr. beim „Staj. Gosp.“ 688-2

Zu verkaufen

Speisezimmer oder Küchenschränke, altdeutsch, schön gearbeitet, nußpolitiert, 550 RM; Waschtisch mit Spiegel, nußpolitiert 350 RM Anzufragen von 8-10 Uhr, bei Putschko I., Marburg-Dr., Triesterstr. 57 695-3

□ London in Washington sta priznala De Gaulle-a. Kaotične razmere v velikih delih Francije so zavzele že tako velik obseg, da skušajo ameriške in angleške okupacijske čete v Franciji zvaliti raz sebo odgovornost za vedno večjo zmešnjavo. London in Washington sta radi tega sklenila, s privolitvijo Moskve, priznati De Gaulle-ovemu vladnemu odboru vlogo »začasne vlade«. Na ta način ga hočejo obremeniti z odgovornostjo za anarhijo v Franciji.

* Generalmajor Galland častni občan mesta Berlin. Te dni je bil imenovan znani generalmajor Galand častnim občanom prestolnega mesta Berlin-a. Ko mu je komisarični nadžupan izročil častno listino, se je generalmajor Galand vpisal v zlato knjigo mesta Berlin-a.

* Komunistične tolpe v okolici Pariza. Kakor poročajo švicarski listi, ustrahujejo v okolici Pariza komunistične tolpe prebivalstvo in potnike.

* Amerikanci so bombardirali lastne čete. Po izpovedi angleških vojnih ujetnikov, so ameriški bombniški odredi južno od Bologne »pomotoma« bombardirali lastne čete. Izgube niso bile malenkostne. To menda ni bila prva »pomota« ameriških pilotov.

Zu kaufen gesucht

Achtung! Arbeiten werden nur vormittags übernommen. Zimmermann Georg, Feinschleifer- und Schirmreparateur — Marburg-Dr., Viktringholz, 5. 689-14
Weinstein kauft jede Menge. Angebote an H. & M. Mernig, Marburg-Dr., Pettaustraße 1. 691-4

Offene Stellen

Winzerfamilie, brave und ehrliche, mit 4-5 Arbeitskräften, auf einen schönen Weingutsbesitz gesucht. Der Posten ist sofort oder am 8. November beim Winzerwechsel anzutreten. Anschrift erliegt in der Verw. d. B. 800-6

Ochsenknechte dringend gesucht. Bezahlung in Barlohn und Deputaten. Anträge an Forstverwaltung Wurmberg. 845-6

Funde - Verluste

Netz mit Kinderwäsche am Sonntag am Wege Georgenberg-Marburg-Dr. verloren. Der ehrliche Finder wird gebeten, die Sachen bei Stramer, Mozartstraße 44, gegen Belohnung abzugeben. 687-13

Sommermantel, licht, mit zwei Schals, am Freitag von der Täublinger Brücke bis Martin verloren. Der ehrliche Finder soll ihn gegen Belohnung in Martin bei Dominik oder Pettaustraße 58, abgeben. 685-13

Schlüsselbund, 2 große und 1 kleiner Schlüssel von Fraustaudnerstraße 33 bis Margareten verloren. Abzugeben gegen Belohnung: Fraustaudnerstraße 33. 697-13

Goldene Armbanduhr am Dienstagmittag am Gemeindeamt verloren. Der ehrliche Finder soll sie gegen Belohnung bei Marchold Hermann, Eselberg 47, bei Pessnitz, abgeben. 693-13

Verschiedenes

Derjenige Wehrmachtsangehörige, der Sonntag abends, 22. 10., in Oberkunitz meiner Frau beim Fahrradsturz geholfen hat und dann mit ihrem Fahrrad nach Marburg fuhr, unterwegs aber von mir zurückbleib, wird gebeten, das Fahrrad bei Steiner, Mozartstraße 44, abzugeben. 686-14

Abgängig! Johann Perwineschek, 39 Jahre alt, untersetzter Statur, braune Augen, dunkle Haare, am Scheitel stark gelichtet, Bart schwarz, glatt rasiert, auf der linken Hand zwischen Daumen und Zeigefinger starke Narbe. Bekleidung: schwarzer Anzug, gleichfalls schwarzer Hut und schwarze Schuhe. beherrscht nur die slowenische Sprache - seit Sonntag abgängig! Angaben, welche zur Ausfindung führen, werden erbeten an Abs. Anna Perwineschek, Unter-Kötsch 100 — Post Kötsch 694-14

Tadellosen Hubertusmantel, Größe 8, tausche gegen Knabenmantel von 12-13 Jahren. Rast 212. 699

Seid
immer
lukt-
schutz-
bereit!

Upštevalje
letalske
predpise

OGLASUJ